

TANÁRI ÚTMUTATÓ

Az útmutató kilencedik osztályosok pályaorientációs témanapjához készült.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
Link	2
Célok	2
További, kapcsolódó irodalom	3
Szükséges előzetes tudás	4
Lehetőségek	5
Előkészületek.....	6
Szükséges eszközök:	6
Tervezett időkeret	6
Előzetesen elmondandó	7
Kérdés esetén.....	7
Regisztráció	7
Az elmentett projekt lehetőségei	10
A diákok azonosítása	11
A projekt használati módjai	13
Kódgenerálás.....	14
Feladatsor megoldásokkal.....	15
Első feladat.....	15
Második feladat.....	16
Harmadik feladat.....	18
Negyedik feladat	41
Ötödik feladat	42
Hatodik feladat.....	46
Hetedik feladat.....	48
Nyolcadik feladat.....	54
Kilencedik feladat	55
Tizedik feladat	56
Tizenegyedik feladat.....	60
Tizenkettedik feladat.....	61

Bevezetés

A lenti linkre kattintva egy - a nearpod felületen - elkészített pályaorientációs projektfeladatsor található. A pályaorientációnak többféle megközelítése, értelmezése létezik, ez a **legmodernebb módszertani** kutatások eredményeinek felhasználásával készült. Egyidejűleg fejleszt személyiséget tudatosan, és ad át lexikális tudást, oly módon, hogy a pedagógus nem az ismeret közvetítője, hanem a tevékenységek **facilitátora**. Az ismereteket a diákok a feladatokon keresztül sajátítják el, bízva abban, hogy így sokkal mélyebben rögzülnek a tények, mintha bárki is hosszú monológ formájában közvetíti számukra.

A másik nem elhanyagolható megközelítése a lenti feladatsornak, hogy nem ad kész válaszokat a diákok kezébe. Nem veszi ki a kezükből sem a döntés jogát, sem felelősségét. A feladatsor arra apellál, hogy javuljon a diákok **globális látásmódja, szélesedjen a látókörük**, minél több oldalról kapjanak megvilágítást a jövő munkaerőpiacáról, és ennek fényében tudjanak a saját sorsukról felelősen dönteni. Ennek egyenes következménye az, hogy a feladatsor befejeztével senki nem várhatja el azt, kész választ kap arra nézve, hogy hol, és milyen szakon tanuljon tovább. Arra viszont választ kaphat, hogy min kell még elgondolkodnia, milyen információkat kell még figyelembe vennie, milyen kompetenciákban kell fejlődnie, ha jó döntést szeretne hozni. Az **irány** lesz megmutatva a nap végére, **nem a végcél**.

A koncepció lényege: a lehető legrészletesebben felkészíteni a diákokat a munkaerőpiacra, hogy minél kevesebb olyan váratlan esemény érje őket, ami természetsszerűleg kudarcokhoz, keserőségekhez, vargabetűkhöz vezethet. Emiatt a jólinformáltságot, a tájékozottságot, az alapos foglalkozásismeretet kiemelt területként kezeli a feladatsor. A **bő információhalmaz** adhatja meg a döntéshez szükséges magabiztosságot, és úzheti el az akaratlanul is kialakult sztereotípiákat.

Harmadsorban meg kell jegyeznünk, hogy az adott feladatsor **egy része** egy több éven átívelő koncepciónak, mely ötödik osztályban kezdődik, és tizenegyedik osztályban fejeződik be. Ebből adódóan nem minden olyan tény tartalmaz, amire a diákoknak a korrekt döntéshez szükségük van. Ezt a hét évnyi anyag együttesen tartalmazza.

Link

A kilencedikesekkel feldolgozandó projektsor az alábbi linken érhető el:

<https://share.nearpod.com/e/EGhYVggrajb>

Célok

A témanapi projekt céljai az alábbiak:

A témanapi projektfeladatok úgy lettek összeállítva, hogy lehetőséget adjanak **egyéni és csapatomunkára** is, egyéni gondolkodásra, egyéni fejlődésre, és a kollektív tudás alkalmazására is.

Cél még a diákokkal megismertetni a **jövővel kapcsolatos tényeket**, átadni azokat az információkat, amelyeket különböző, erre vonatkozó előrejelzések involváltnak.

Fontosnak tartjuk információt adni a **jelenlegi** lehetőségekről, munkakörökről, feladatokról, bérekről, megismertetni a **profession.hu** honlap adta lehetőségeket.

Továbbá fontos fejleszteni azokat a kompetenciákat, amelyekre szükség lesz a jövőben, így a **kreativitást, értelmes kérdésfelvetést, innovatív-, logikus gondolkodást, önálló gondolatok megfogalmazását, érveléstechnikát, csapatomunkát, kíváncsiságot, empátiát**.

Nem szabad elnagyolni a különbséget a pályaorientáció és a pályaválasztás között. A pályaorientáció alternatívákat, koncepciókat, a döntési mechanizmushoz szükséges faktorokat mutat, a pályaválasztás pedig két vagy több opció közti választás folyamata. Jelen feladatsor a **pályaorientációs** célokat kívánja kielégíteni.

További, kapcsolódó irodalom

A pályaorientációs anyag alapkoncepciója szerint három fő területre épül:

- önismeret
- jövő munkaerőpiaca
- mai lehetőségek, ma még létező pályák

Ezekhez az alábbi segédanyagok használhatók még, annak tükrében, hogy a diákok igénye mit kíván:

Önismeret:

Thomas Erikson: Idiótákkal körülvéve. Central Médiaszoport Zrt., Budapest, 2018.

Ehhez kapcsolódó online teszt: <https://www.nn.hu/szemelyiseg-teszt>

Egyéb személyiségteszt: <https://www.felvi.hu/felveteli/palyaorientacio/teszt>

<https://www.emiero.hu/>

Jövő munkaerőpiaca:

Martin Ford: Robotok kora. HVG Könyvek, Budapest, 2017.

Hannah Fry: Emberek és gépek. HVG könyvek, Budapest, 2021.

https://www.youtube.com/watch?v=q2ig2e1l-6g&t=19s&ab_channel=FriderikuszPodcast

https://www.youtube.com/watch?v=pOpbxONN9W8&t=4s&ab_channel=V%C3%ADrusKlub

https://www.youtube.com/watch?v=j5cn7X5ne3c&ab_channel=ATVMagyarorsz%C3%A1g

https://www.youtube.com/watch?v=wP3pxyWc3aw&ab_channel=TV2Magyarorsz%C3%A1g

https://www.youtube.com/watch?v=uC6x6mMez5s&t=1848s&ab_channel=FutureWorkFestival

https://www.youtube.com/watch?v=T8851skiKlo&t=1297s&ab_channel=Mesters%C3%A9gesIntelligenciaKoal%C3%ADci%C3%B3

Mai lehetőségek:

<https://www.felvi.hu/>

<https://www.profession.hu/>

https://dreamjo.bs/hu?gclid=CjwKCAjwybyJBhBwEiwAvz4G7zuozuKgVxXD7J4Uz7Nvp9SsKdPLi4js33LZTu3y4s5lLnt73DEAMRoCFvwQAvD_BwE

<https://szakkepesites.hu/>

<https://tanfolyamokj.hu/blog/jovo-szakmai/>

Egyéb pályaorientációs honlapok:<https://www.diplomantul.hu/dpr-aae-palyaorientaciott-tamogato-modul><https://dreamshaper.com/hu/><https://www.knnkt.org/><https://www.hischool.hu/><https://www.enprojekt.hu/><https://palyavalasztasonline.hu/#features>

Szükséges előzetes tudás

Fontos, hogy tisztában legyünk azzal, hogy a foglalkozások nagy részét automatizálni fogják. Jelenleg a világ a robotizálás, az automatizálás, a mesterséges intelligencia bevezetése irányába halad, ami alapjaiban fogja megváltoztatni a munkaerőpiacot. A mai iskolás gyerekek nem fognak egy munkahelyről nyugdíjba menni (amennyiben egyáltalán lesz majd nyugdíjuk), sőt folyamatos képzések, megújulások nélkül nem fogják tudni megállni a helyüket a munkaerőpiacon. Minél kisebb iskolázottságot igényel egy szakma, ez annál inkább igaz lesz.¹ A változások igen gyorsan mennek végbe, még akkor is, ha nem hisszük, nem tudjuk, vagy nem akarjuk elhinni. (Gondoljunk csak arra, hogy milyen gyorsan jelent meg a kazettás magnó, a videokazetta, a walkman, a floppylemez és az ezekhez kapcsolódó szakmák, majd tűntek el ugyanilyen gyorsasággal.) Ezzel kapcsolatban érdemes egy tanulmányrészletet elolvasni:

„Összességében a magyarországi munkaerő 60%-át érdemben érintheti az automatizálás folyamata, mivel az ő munkaidejük több mint 30 százaléka már ma is technikailag automatizálható. Miközben a gépek a munkahelyi feladatok egyre nagyobb részét fogják elvégezni, segítenek majd több tőkét termelni, amit újra be lehet fektetni további és kreatívabb munkahelyek teremtésébe. Például azok a munkavállalók, akik mentesülnek a monoton, veszélyes feladatok végzése alól, átirányíthatók magasabb szintű képességeket igénylő munkakörökbe, amelyek a munkakörülmények és a bérezés szempontjából is jobbak általában. Nőni fog az olyan szakemberek iránti kereslet is, akik az automatizált technológiákat tervezik és kezelik. Ezen felül, ámbár az automatizálás megszüntet bizonyos munkahelyeket, a legtöbb foglalkozásban a technológia valószínűleg csak kiegészítő szerepet játszik majd. Például a gyártóüzemekben már ma is alkalmaznak „cobotokat”, azaz olyan robotokat, amelyek emberekkel működnek együtt egy közös munkaterületen. Ezek a gépek segítenek az embereknek a hatékonyabb munkavégzésben, például azáltal, hogy az embernél gyorsabban és pontosabban válogatnak anyagot.”

Az MGI két forgatókönyvet dolgozott ki az új automatizálási technológiák bevezetésére. A „gyors forgatókönyv” Magyarországon azt feltételezi, hogy a jelenlegi munkatevékenységek 47 százalékát automatizálják 2030-ig, ami körülbelül 2 millió ember munkájának felel meg.

A „lassú forgatókönyv” 2030-ig 1 százalékos bevezetéssel számol, ami 44 000 ember munkájának felel meg.

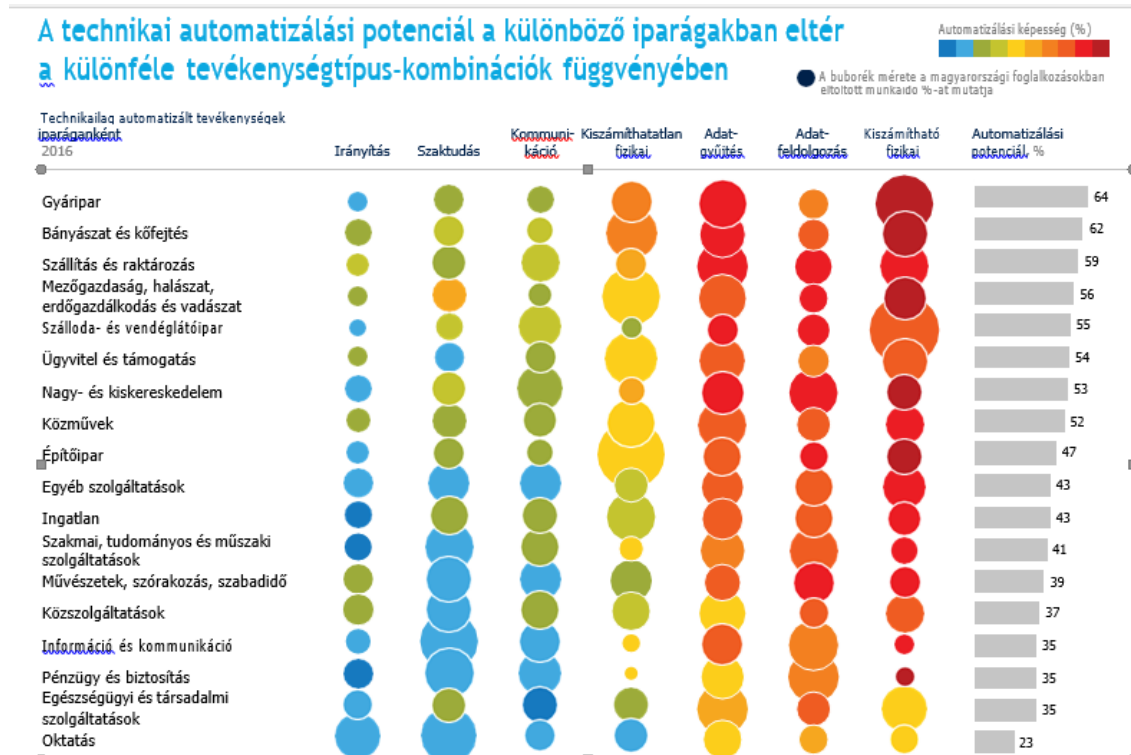
1

<https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Locations/Europe%20and%20Middle%20East/Hungary/Our%20Insights/Transforming%20our%20jobs%20automation%20in%20Hungary/Automation-report-on-Hungary-HU-May24.ashx>

A fentiek alapján az „átlagos forgatókönyv” (a két előző forgatókönyv átlaga) 24 százalékos bevezetést feltételez, ami körülbelül 1 millió ember munkájának felel meg.

Mivel a bevezetés ütemét számos tényező befolyásolja, a változás gyorsasága bizonytalan. Ugyanakkor Magyarországon és más országokban három általános tényező fogja meghatározni a bevezetés ütemét: a technológia megvalósíthatósága és az integrációs lehetőségek, a jogszabályi és társadalmi elfogadása és az automatizálás gazdasági indokoltsága.”²

Az alábbi ábra a magyarországi automatizálás várható munkaerőpiaci hatásait mutatja:

Jelen projektfeladatsor a már megjelent tudományos kutatásokra, publikációkra, tanulmányokra építi a koncepcióját, egyéni véleményt, hipotéziseket nem tartalmaz.

Lehetőségek

A témanap feladatai majdnemhogy **egymástól függetlenek**, ebből adódón bármikor felcserélhetők, vagy kihagyhatók. A pedagógus feladata, hogy átgondolja az osztály összetételét, színvonalát, érdeklődését, a rendelkezésre álló időt, és annak fényében válogasson a feladatok közül.

A link a szerkeszthető változatra mutat, azaz a feladatsor kiegészíthető, átírható, újragondolható, igény szerint alakítható.

A feladatok végezhetők **egyénilag**, illetve **csapatban** is. Célszerű mind a két munkaformát kihasználni.

Előkészületek

Célszerű a feladatsort az útmutatóval együtt előzetesen áttekinteni, és **átgondolni**, melyik feladat lesz az adott osztály számára a leghasznosabb. Esetleg nem haladja-e meg a szintjüket, vagy nincs-e alatta? Ebben az esetben érdemes megnézni a többi évfolyam számára elkészített feladatsort is, esetleg azokból összeválogatni egy - az adott osztály számára hasznosítható - feladatsort.

Ajánlott az online feladatokat **kipróbálni**, hogy működnek-e? (A genial.ly szabadulószoftárral volt már olyan tapasztalat, hogy összeomlott, ha többen játszották. Ugyanakkor ez az állítás lehet, hogy már a leírás pillanatában relevanciáját veszítette, mert fejlesztés, bővítés bármikor történhetett.)

Meg kell fontolni az iskolai wifi-kapacitást. Amennyiben esélyes, hogy összeomlik, arra az esetre át kell gondolni a feladatok **papíralapúvá** tételét. Minden feladatnál a lábjegyzetben található erre nézve egy opció.

Javasolt az osztályok **csoportokba osztását** előre átgondolni. Javasolom a **homogén**, baráti alapon szerveződő csoportok kialakítását a hatékonyság növelése miatt. Természetesen más tényezők is élvezhetnek prioritást, és dönthetünk a heterogén csoportok mellett is.

Észszerű mérlegelni, hogy a diákokat hagyjuk **önállóan** dolgozni, oly módon, hogy időkeretet adunk nekik egy-egy feladat elvégzésére, és az idő lejártá után ellenőrizzük (student spaced mód), vagy a „live participation” móddal jómagunk kezében tartjuk az irányítást.

Nem felesleges átnézni a feladatokat **időigény** szempontjából is.

Célszerű lehet ellenőrizni a **diákfelületet**, azt a nézetet, amit a diákok látnak a munka során.

A projekt linkjénél a szerkeszthető változat került megosztásra. Ugyan számtalan esetben át lett nézve a feladatsor, mégis tanácsos egyszer átfutni helyesírási szempontokból.

Szükséges eszközök:

fülhallgató (opcionális)

minden diák számára **internettel rendelkező eszköz**, ami lehet: telefon/lpad/ tablet/PC/laptop

tanári számítógép/laptop (opcionális)

projektor (opcionális)

papír, (csomagolópapír), ceruza/toll/filc

Tervezett időkeret

A terv alapján a teljes feladatsor 6x45 perc alatt kivitelezhető.

1. óra	1., 2., 3. feladat
2. óra	4., 5. feladat
3. óra	5. feladat bemutatása, 6. feladat elkezdése
4. óra	6., 7. feladat
5. óra	8., 9. feladat
6. óra	10., 11., 12. feladat

A terv ellenére nézzük át a feladatokat, és gondoljuk át az osztályunk tempóját, színvonalát. Amennyiben kevésnek tartjuk az időt, nyugodtan szelektáljunk a feladatok közt, illetve ne habozzunk őket elhalasztani egy osztályfőnöki órára.

A terv talán túl szorosnak tűnik. Ez a tervezés tudatosan történt, azért, hogy legyen lehetőségünk a szelektálásra, differenciálásra, különböző munkaformák alkalmazására. Az itt felkínált projekt-feladatsor egy lehetőség, nem egy kőbe vésett tananyag, amit fel lehet dolgozni ebben a formájában is, de egyfajta alapot biztosítva teret enged a tanári szabadságnak, kreativitásnak is.

Előzetesen elmondandó

Célszerű a diákokat a nap elején a nap céljairól informálni, a feladattípusokat megbeszélni, a csoportmunka mibenlétét átvenni.

Javasolt elmondani, hogy a projektfeladat milyen területek fejlesztését tűzi ki célul, hangsúlyozni, hogy ez az ő érdekeiket szolgálja.

Javasolt felhívni a figyelmüket arra, hogy a pályaorientáció egy hatalmas terület, a döntés viszonylag súlyos - még abban az esetben is, ha senki nem egyenes utat jár be, és kitérők mindenki életében előfordul(hat)nak. Érdemes tehát több szempontot figyelembe venni a pályaválasztás során, ezért van az, hogy jelen feladatsor a jövőbeni kompetenciákra, munkaerőpiaci viszonyokra, továbbá a jelenlegi munkakörökre fókuszál. Ezek mind a döntés részét kell, hogy képezzék, de nem dönthetünk csak ezek alapján.

Kérdés esetén

Kérdés esetén az alábbi elérhetőségen kaphat választ:

Molnárné Dr. László Andrea

molnarne.dr.laszlo.andrea@albainnovar.hu

info@albainnovar.hu

Szeretném kérni, hogy a használat után az alábbi linken keresztül visszajelzéssel segítse a projektfeladat tökéletesítését: shorturl.at/cdjF7

Regisztráció

A feladatsor a nearpod felületen elérhető. Ehhez a link fentebb olvasható. Ebben a részben a feladatsor letöltésének módját mutatjuk be. Bármilyen kérdés esetén a fenti elérhetőségen segítséget nyújtunk.

A nearpod link birtokában az alábbi kép jelenik meg. Ahhoz, hogy meg lehessen nyitni a nearpodot, regisztrálni kell. Jelen esetben a Google-lal történő regisztrálást választottuk. Ha zavar minket az, hogy saját, vagy hivatali e-mail-címünkkel regisztrálunk, érdemes egy direkt a pályaorientációs honlapokra alkalmazott e-mail-címet létrehoznunk.

Bejelentkezés Google-fiókkal

Fiókválasztás

a(z) **Nearpod** alkalmazásba való továbblépéshez

 Oktató AlbaInnovár
oktato.ai@gmail.com

 Alba Innovár
albainnovar@gmail.com

...vét, e-mail-címét, nyelvi beállításait és profilképét a(z) Nearpod alkalmazással. Az alkalmazás használata előtt tekintse át a(z) Nearpod [adatvédelmi irányelveit](#) és [általános szerződési feltételeit](#).

Bejelentkezés Google-fiókkal

Bejelentkezés

Tovább ide: **Nearpod**

E-mail-cím vagy telefonszám

Nem tudja az e-mail-címét?

Következő

magyar ▼ Sűgő Adatvédelem Feltételek

Bejelentkezés Google-fiókkal

Üdvözljük!

 albainnovar@gmail.com

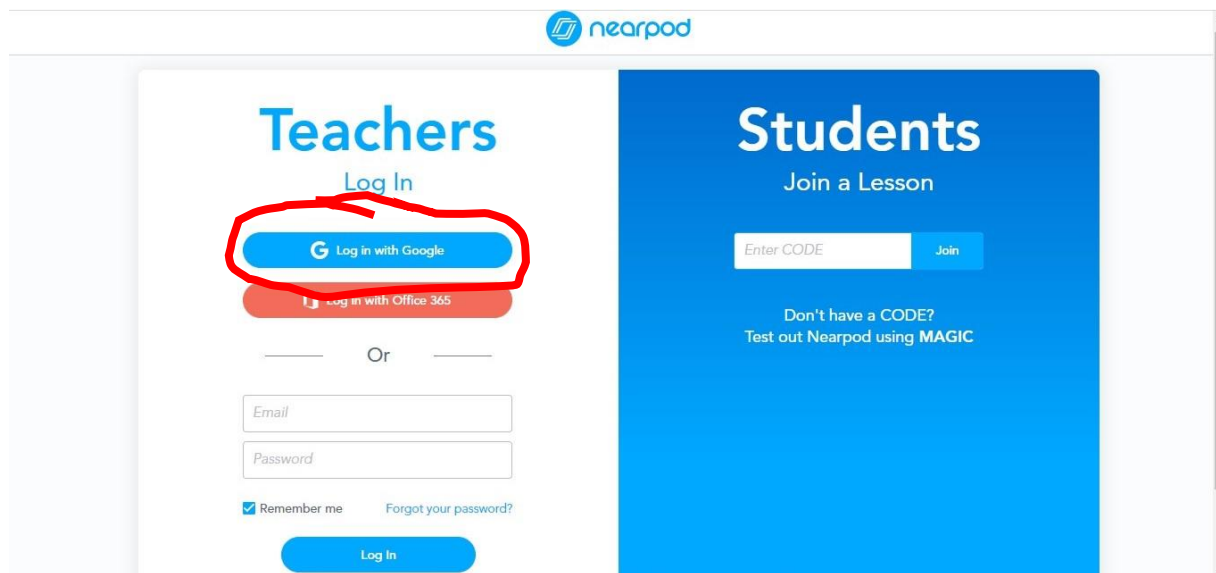
A folytatáshoz igazolnia kell, hogy Ön van az eszköznél

Adja meg jelszavát

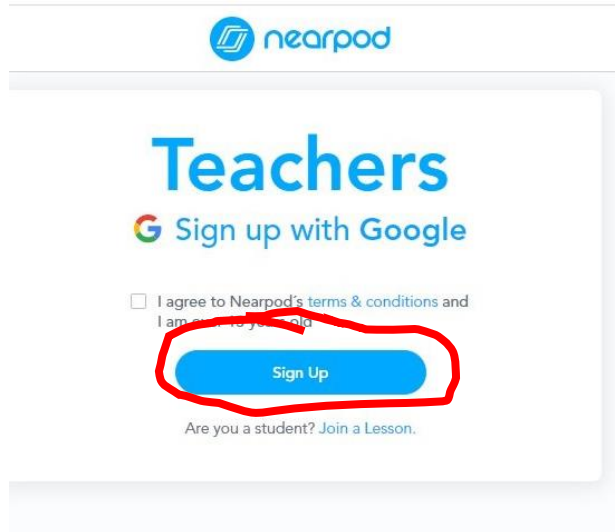
☐ Jelszó megjelenítése

[Elfelejtette a jelszavát?](#) **Következő**

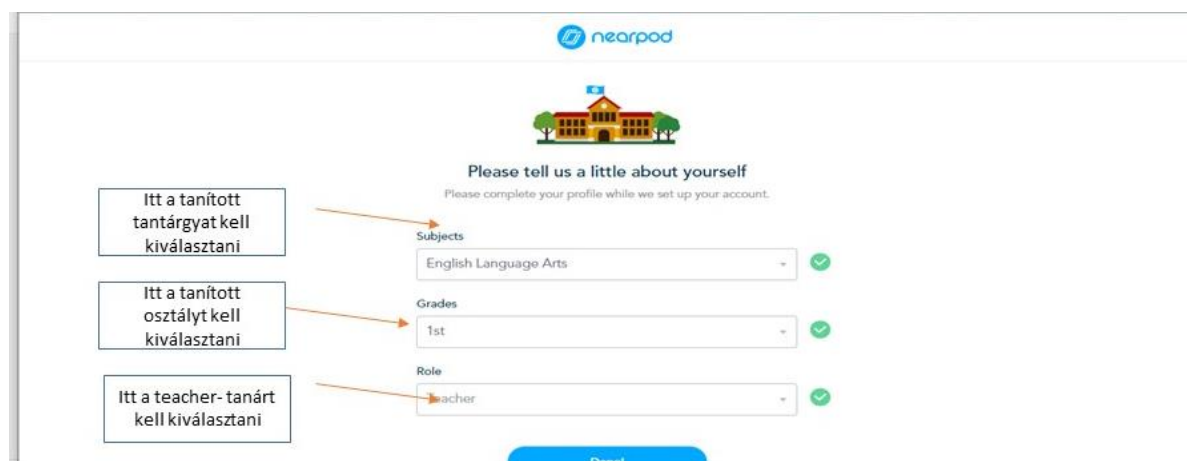
magyar ▼ Sűgő Adatvédelem Feltételek

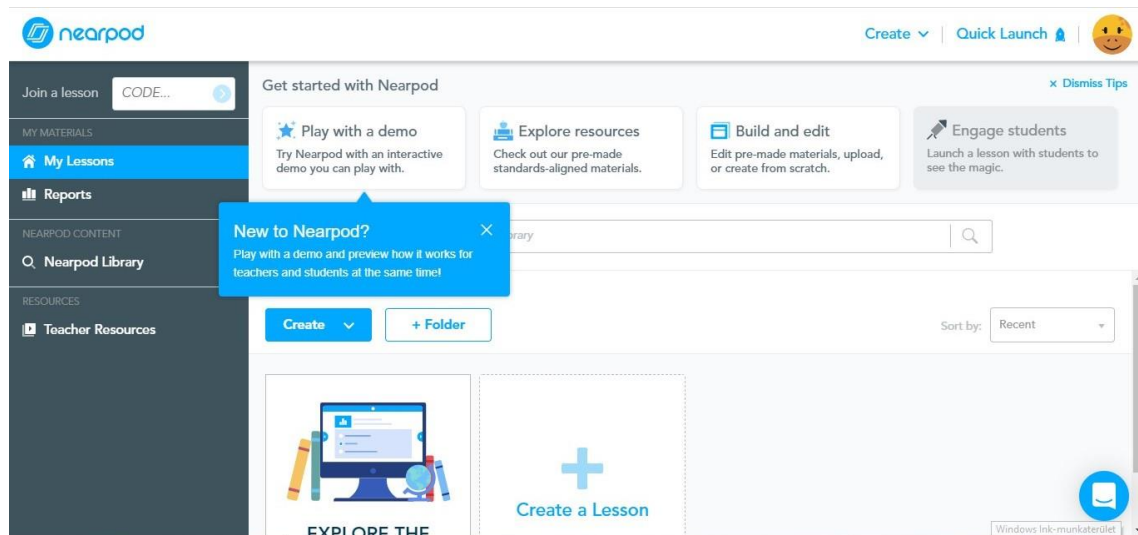
The image shows the 'Teachers Log In' screen of the Nearpod website. The 'Log In' button is circled in red. Below it, there are two buttons: 'Log in with Google' (blue) and 'Log in with Office 365' (red). Below these, there is a section for email and password login, with a 'Log In' button at the bottom.

The image shows the 'Teachers Sign Up' screen of the Nearpod website. The 'Sign Up' button is circled in red. Above it, there is a checkbox for 'I agree to Nearpod's terms & conditions and I am a teacher or school administrator'. Below the button, there is a link: 'Are you a student? Join a Lesson.'

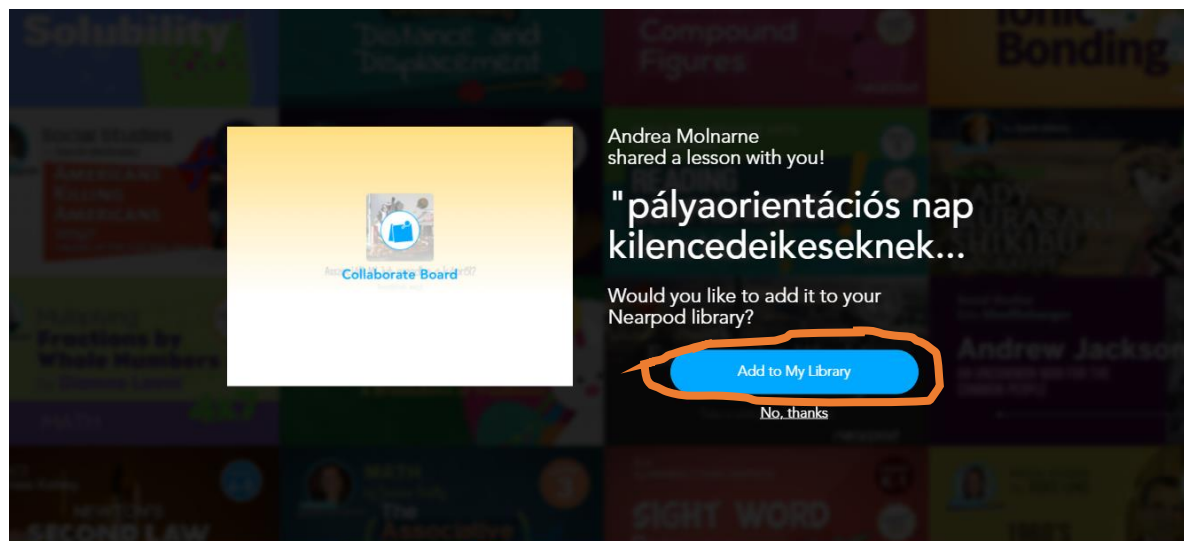

The image shows the 'Please tell us a little about yourself' screen of the Nearpod website. It includes a schoolhouse icon and a 'Done!' button. The form has three fields: 'Subjects' (English Language Arts), 'Grades' (1st), and 'Role' (Teacher). Each field has a green checkmark. On the left, there are three boxes with arrows pointing to the fields: 'Itt a tanított tantárgyat kell kiválasztani' (points to Subjects), 'Itt a tanított osztályt kell kiválasztani' (points to Grades), and 'Itt a teacher- tanárt kell kiválasztani' (points to Role).

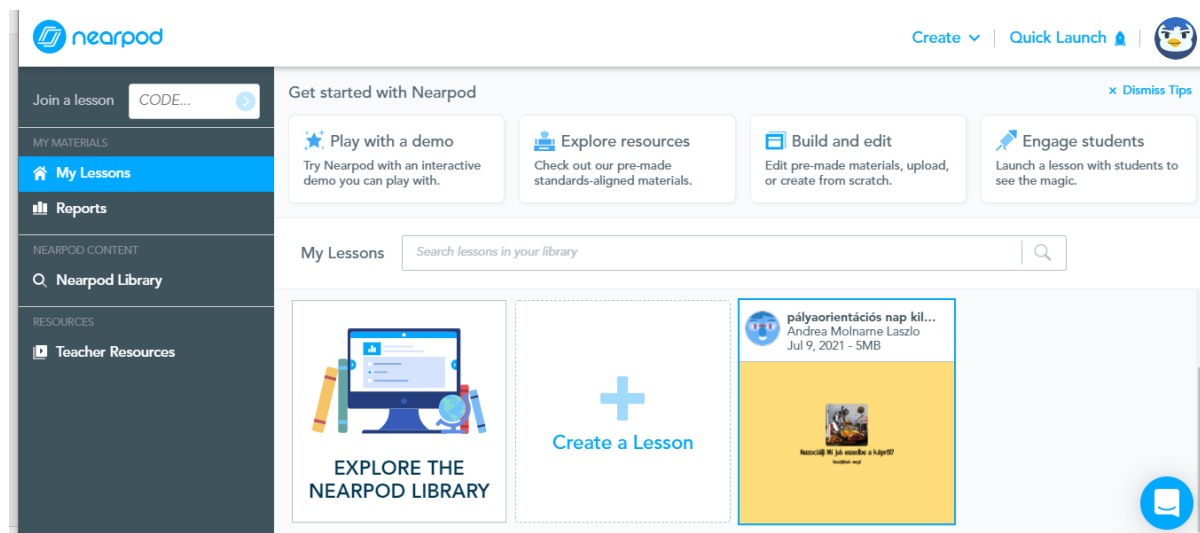

Az elmentett projekt lehetőségei

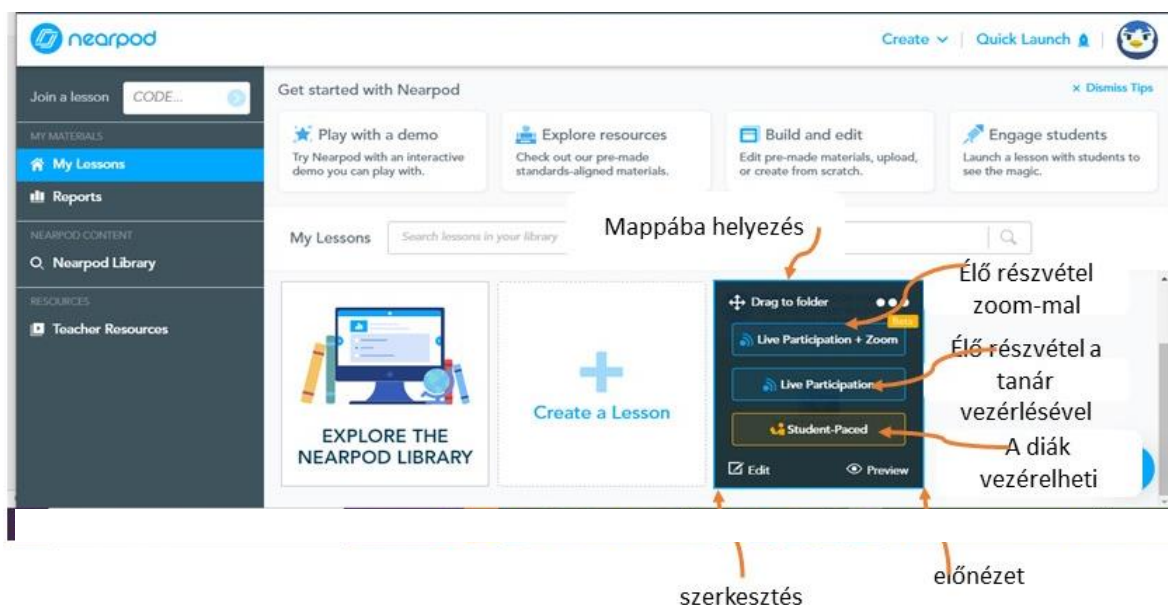
A regisztráció után újra be kell írni a linket a keresőbe.

Miután hozzáadtuk a könyvtárunkhoz, megjelenik a saját fiókunkban a szerkeszthető változat.

Ha rámegyünk a kurzorral, az alábbi lehetőségeket látjuk:

Ha készítünk mappákat, a „drag to folder” ikonra kattintva mappába helyezhetjük a projektünket.

Az „**edit**”-re kattintva tudjuk szerkeszteni, törölni belőle, hozzáadni.

A „**preview**”-ra kattintva csak megnézni tudjuk.

A „**Live participation + Zoom**” alkalmazás ugyanaz, mint a „live participation”, csak azonnal generál egy zoom linket mellé.

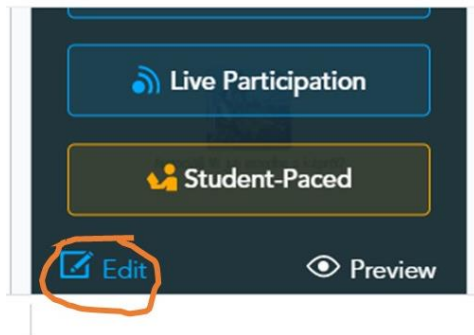
A „**live participation**”-ra kattintva egy **kódot** kapunk, amit a diákoknak a join.nearpod.com oldalra kell beírni. Ezzel a kóddal már látják a projektnap tanulói felületét, azaz tudnak **csatlakozni** az órához, akár online, akár jelenléti oktatásban is. Bármilyen számukra elérhető eszközön (laptop/tablet/ telefon/PC/ stb.) végre tudják hajtani a feladatokat, akár osztályteremben, akár távoktatásban is. A tanár látja a diákok haladását, munkáját, részvételét, illetve azt is, hogyha lemaradnak, nem írnak, kilépnek a feladatból. Ebben a funkcióban a tanár „diktálja” az ütemet. A diákok csak azt a feladatot látják, amit a pedagógus számukra megmutat, se visszalépni, se előre lépni nem tudnak.

A „**student paced**” funkcióval önálló munkának adható ki a projekt. Ebben az esetben a diákok az egész projektet egy az egyben látják, ők diktálják az ütemet, előre, vagy visszaléphetnek. Ez a funkció remekül alkalmas arra, hogy házi feladatnak kiadjuk a projektben szereplő feladatok egyikét, vagy akár az összeset. Ebben az esetben is kapunk egy kódot, aminek segítségével a diákok a későbbiekben beléphetnek a felületre.

A diákok azonosítása

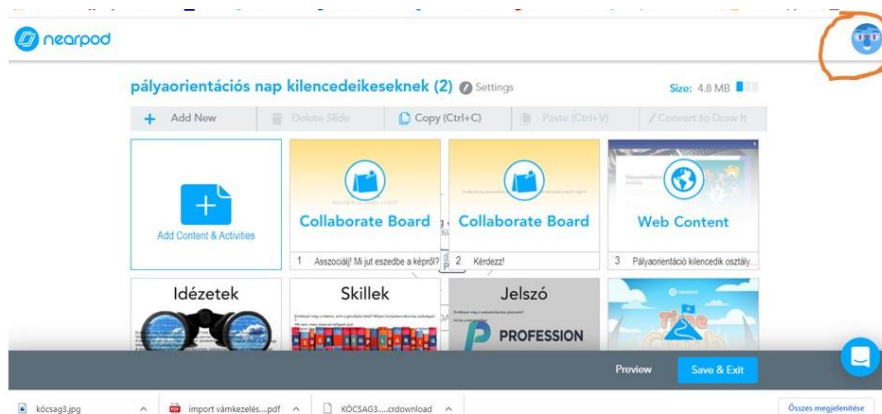
Amikor a diákok megkapják a hozzáféréshez szükséges kódot – ld. lent –, lehetőség van arra, hogy a Google/Office fiókjuk azonosítsa őket, de ezt mellőzhetjük is. Ekkor ők maguk írhatják be a saját nevüket. A Google-azonosítás funkciót érdemes kikapcsolni, amennyiben megbízunk abban, hogy a diákok nem egymás neveivel, vagy beazonosíthatatlan becenevekkel, esetleg az óra demoralizálására

alkalmas szavakkal jelentkeznek be. A Google/Office azonosítást a következő módon törölhetjük.

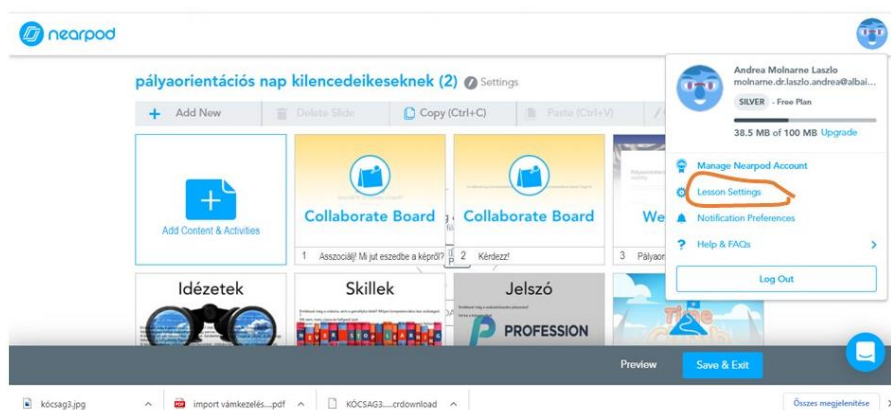

Szerkesztésre kattintunk.

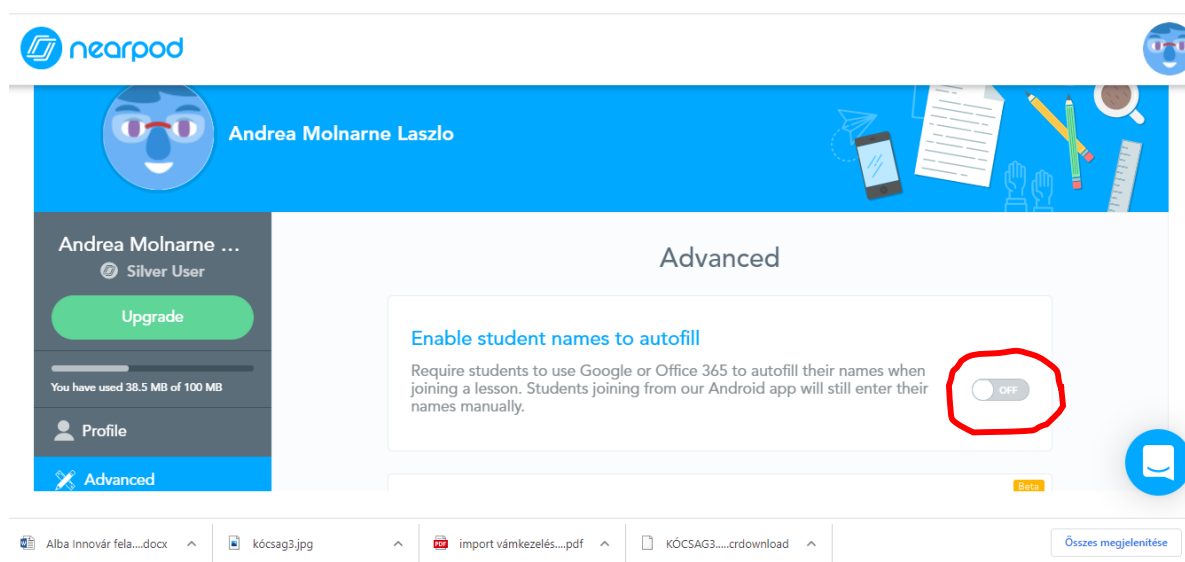
Majd a jobb felső sarokba kattintunk.

„Lesson settings” fülre kattintunk.

Ellenőrizzük, hogy az első – enable students name to autofill – lehetőség off állapotban legyen. Ily módon a diákok direkt is be tudnak jelentkezni, függetlenül attól, hogy van-e Office vagy Google-fiókjuk.

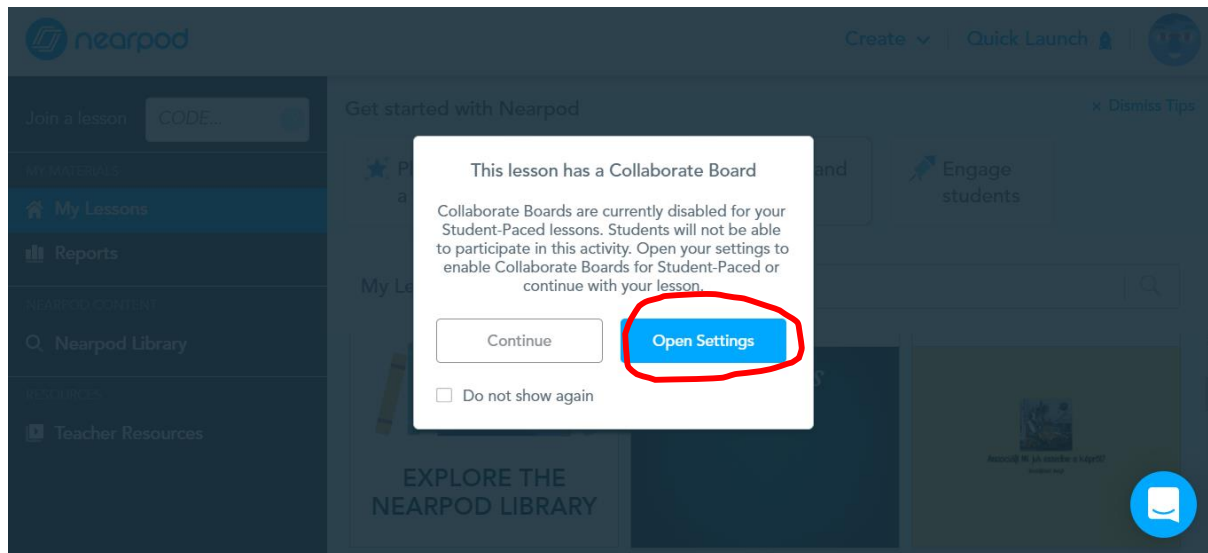
A projekt használati módjai

A projektet - ahogy fentebb láttuk –, kétféle módon használhatjuk: live participation (amikor a pedagógus lépteti a feladatokat), vagy student spaced (amikor a diákok léptetik a feladatokat a saját tempójukban) módokban.

Döntsük el, hogy a diákok egyedül, saját tempójukban végezzék el a feladatokat, vagy szeretnénk valamiféle kontrollt gyakorolni fölöttük. Azzal tisztában kell lennünk, hogy amennyiben a teljes önállóságot engedélyezzük, abban az esetben a videó meghallgatásakor kisebb hangzavar lép fel, hacsak nem kértük őket a fülhallgató bevitelére és használatára. Ha nem adjuk át az irányítást a feladatok fölött, akkor egy - az osztályban elhelyezett - kivetítővel közösen meg tudjuk nézni a videót, majd a további feladatokat a diákok önállóan végezhetik az általunk megadott időkereten belül.

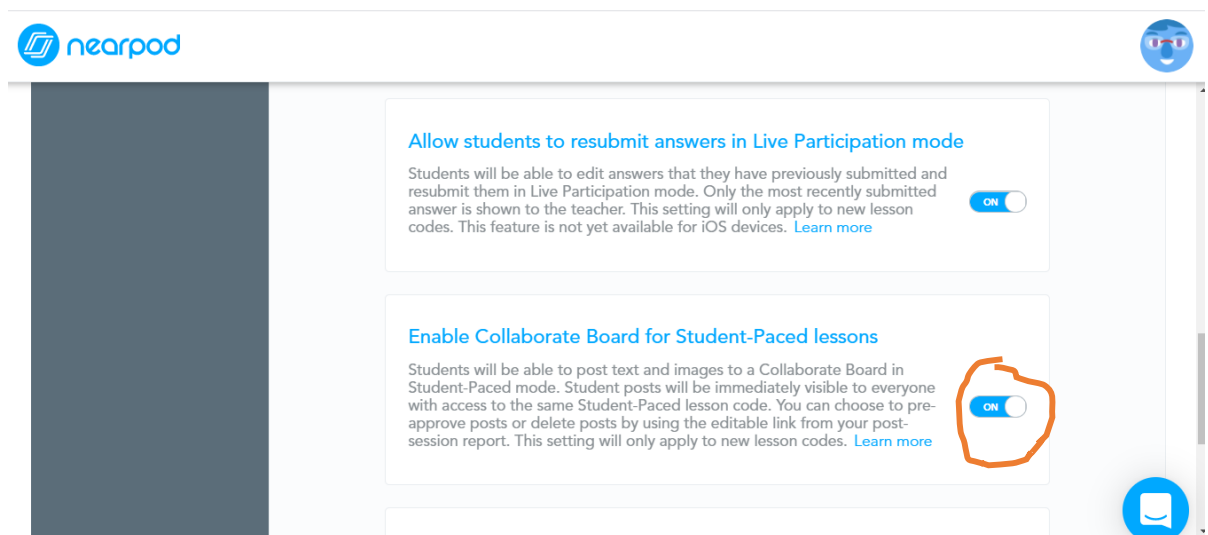
Azzal is tisztában kell lennünk, hogy az első két feladat – a **kollaborációs rész** – a students spaced (diákok által vezérelt) módban **nem jeleníthető meg** alapesetben. Ezen az alábbi módon változtathatunk.

Amennyiben rákattintunk a student spaced lehetőségre, felugrik egy ablak, ami közli velünk, hogy a jelenlegi módban a kollaborációs felület nem elérhető a diákjaink számára.

Kattintsunk az „open settings” föltre!

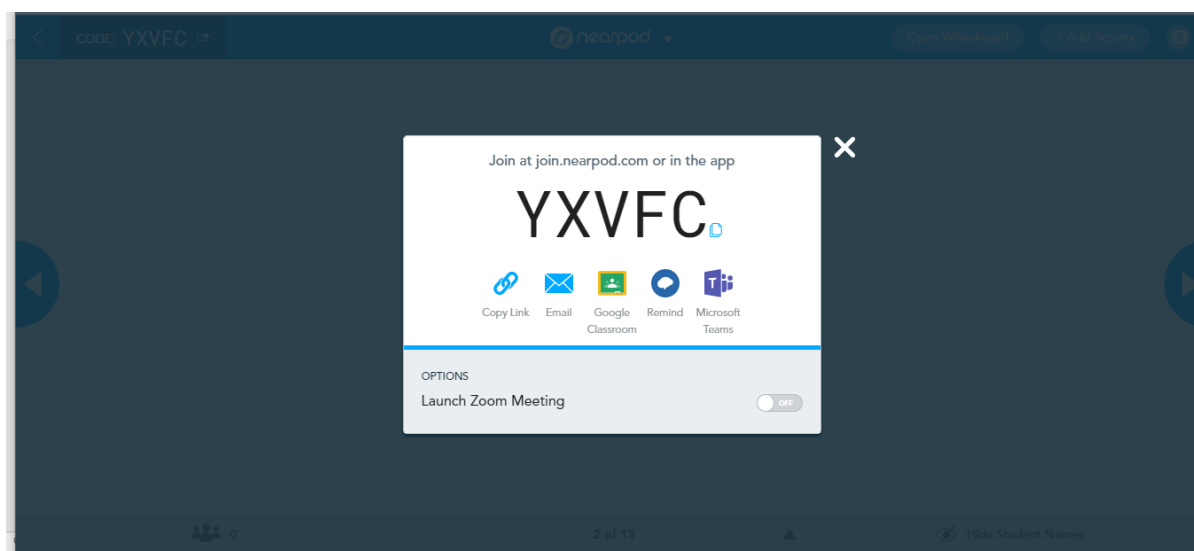
Amint megnyílik, keressük ki az „enable collaborate board for student paced lessons”-t, és állítsuk „on” módba.

Kódgenerálás

Akár a „student spaced” (diákok által vezérelt), akár a „live participation” (tanár által vezérelt) opciót választjuk, a rendszer generálni fog egy **jelszót**. Most pl. ezt generálta:

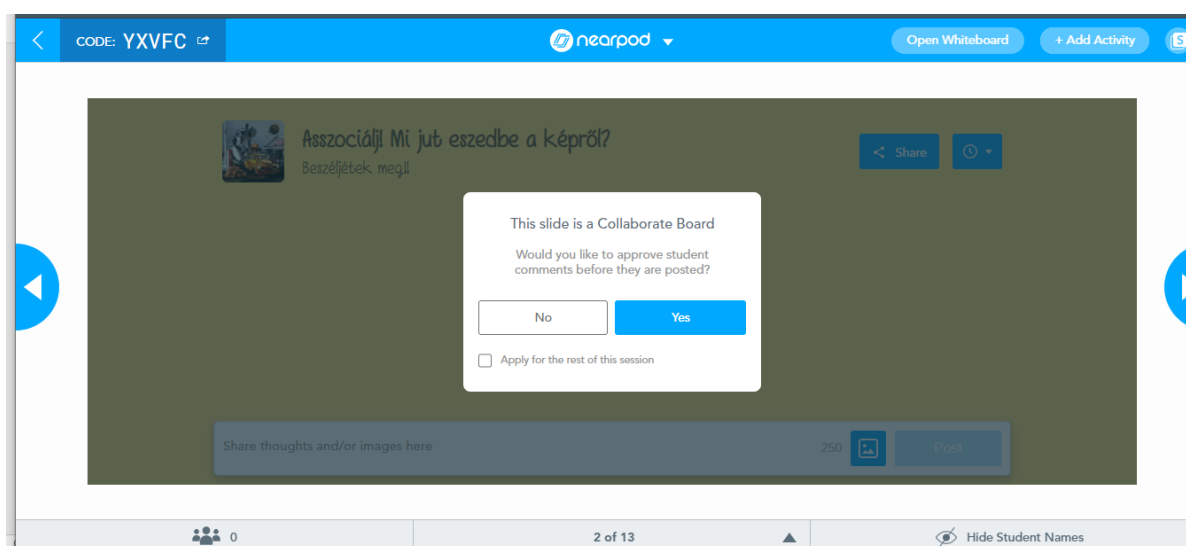
(Ez mindig változik, akárhányszor bezárjuk és újraindítjuk a felületet.)

A fenti kódot beírva a **join.nearpod.com** honlapra a diákok be tudnak lépni.

Feladatsor megoldásokkal

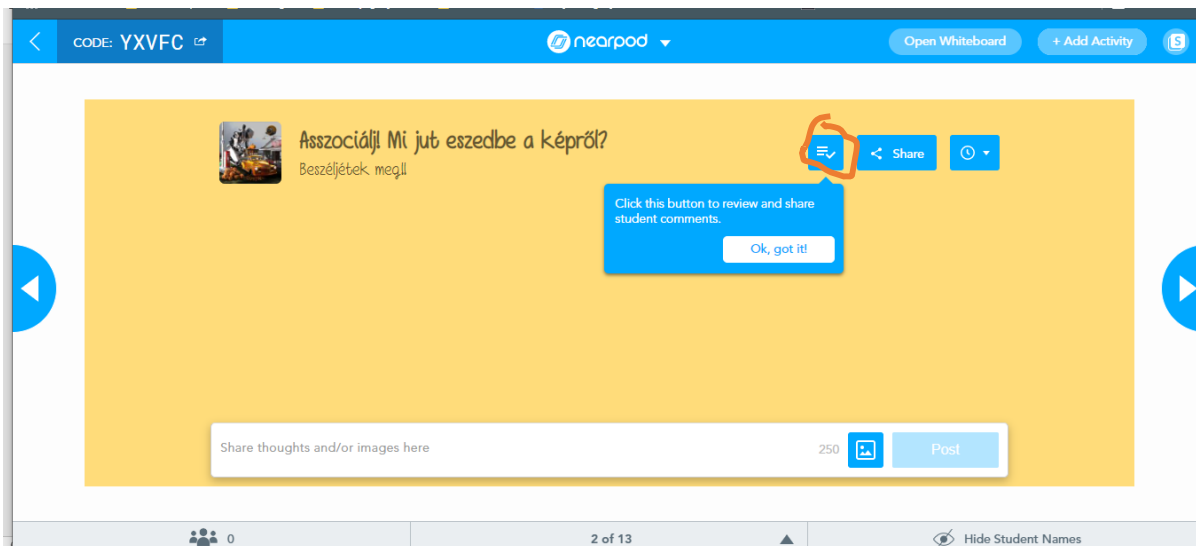
Mi - bezárva a kód ablakát - ezt látjuk:

Első feladat³

Az első ráhangoló feladat egy kollaborációs felület, ami student spaced (diákok által vezérelt) módban nem jelenik meg, hacsak nem állítottuk át a megfelelő ablakot (ld. fent)! A felugró ablak azt kérdezi, hogy akarjuk-e **ellenőrizni** a beírt **véleményüket**, mielőtt az megjelenik mindenki számára, vagy sem. A mindent kiparodizáló diákokkal teli osztály esetében érdemes lehet ellenőrizni a véleményeket megjelenés előtt. Ezt a „YES”, kék gombra kattintva tehetjük meg. Amennyiben nem áll fenn annak az esélye, hogy az oda nem illő megjegyzésekkel rögtön az óra elején elterelik a diákok a figyelmet a lényegről, kattintsunk a „NO”-ra. Amennyiben az ellenőrzött vélemények megjelenését választjuk, az alábbi kép fog felugrani. A kis pipára kattintva fogadhatjuk el a megjegyzéseket, illetve tehetjük őket láthatóvá a többiek számára.

³ Wifi hiányában nyomtassuk ki a képet előre, és csoportokban hajtassuk végre a feladatot.

A feladat célja: ráhangolódás, illetve a kreativitás fejlesztése.

A diákoknak **asszociálni** kell egy képről. A kép nem véletlenül tartalmaz sok - egymással össze nem egyeztethető, távol álló - részletet, ezzel is azt érhetjük el, hogy a diákok minél több dologra asszociáljanak. Ne engedjük azt, hogy elmondják/leírják milyen tárgyakat látnak a képen! Mindenképp asszociációkat kérjünk, ne képleírást!

A képről az alábbi asszociációk születhetnek: **robotok, mesterséges intelligencia, automatizálás, gépgyártás, jövő, innováció, fejlődés, munkanélküliség, robotok a hétköznapokban is, Halloween, ünnepek robotokkal** stb.

Fogadjunk el bármilyen megoldást, ami nem destruktív, és valóban a témához kapcsolódik! Amikor az összes diák hozzászólása megjelent, kiválaszthatunk néhányat és **beszélgethetünk** róla. Ki, mit és miért gondolt úgy?

Második feladat⁴

A második feladatra továbblépni a jobb oldalon lévő **kék nyíllal** tudunk. (A feladatok közti lépkedést ezek a két oldalt lévő kék nyilak biztosítják.)

⁴ Wifi hiányában kérjük meg a diákokat, hogy írják fel lapokra a kérdéseiket és blue-tack-kel ragasszuk fel a táblára.

The top screenshot shows the Nearpod interface with a presentation slide titled "Kérdezz!". The slide content is in Hungarian: "Ha találkozna egy futuristával/jövőkutatóval mit kérdeznél tőle a jövő munkaerőpiacát illetően? Tegye fel minél több kérdést!". A modal dialog box is centered on the screen, asking: "This slide is a Collaborate Board. Would you like to approve student comments before they are posted?". There are "No" and "Yes" buttons, and a checkbox for "Apply for the rest of this session".

The bottom screenshot shows the "Student Preview" view of the same slide. The title "Kérdezz!" is prominent, followed by the same Hungarian text. At the bottom, there is a text input field "Share thoughts and/or images here" with a character count of 250 and a "Post" button.

A feladat célja: **értelmes kérdésfeltevés, kritikus gondolkodás** fejlesztése.

A második feladat szintén az előzőhöz hasonló, egy kollaborációs felület, ami szintén nem nyílik meg student spaced (diákok által vezérelt) módban, hacsak át nem állítottuk a fenti említett ablakot. Itt az értelmes kérdésfeltevést kívánjuk gyakorolni. Mit várunk a mai naptól, mit szeretnénk megtudni a pályaválasztásról? A jövő munkaerőpiacának alapkövetelménye lesz a kritikus gondolkodás. Erre feltétlen meg kell tanítani a diákokat. A kritikus gondolkodás fejlesztésének első lépése az értelmes kérdésfeltevés. Tudjunk mindent megkérdőjelezni, kétségbe vonni, amolyan tudós, - egyidejűleg - kíváncsi módon hozzáállni a számunkra rendelkezésre álló tényekhez. Ennek gyakorlására született a második bemelegítő feladat. A kérdéseket ne értékeljük, ne kritizáljuk, amennyiben azok értelmesek. Fogadjunk el mindent, ami előrébb visz, ami bármilyen módon/területen is gazdagítja a tudásunkat! Elképzelhető, hogy a diákok nem mernek, vagy nem akarnak kérdést feltenni, kiindulva eddigi kérdésfeltevéseikből szerzett tapasztalataikból. Kérjük meg őket, hogy győzedelmeskedjenek e fölött az érzés fölött, és kérdezzenek bátran! **Kérdések nélkül válaszok sincsenek!**

Hangsúlyozzuk azt is, hogy **nem feltétlen személyes** kérdést várunk itt el, bár az is több annál, mintha egyáltalán nem tennének fel kérdést. A „Mi legyenek?” kérdésre nem fogunk választ kapni, és senki nem is jogosult ezt eldönteni a diákokon kívül. Erre a kérdésre a választ mindenkinek magának kell megtalálnia, figyelembe véve különböző tényezőket. Ugyanígy, jelen esetben nem visz előrébb az a

kérdés sem, hogy „Milyen fakultációt válasszak?“, vagy „Felvesznek-e, ha négyes vagyok matekból?“, stb.

Lehetséges kérdések:

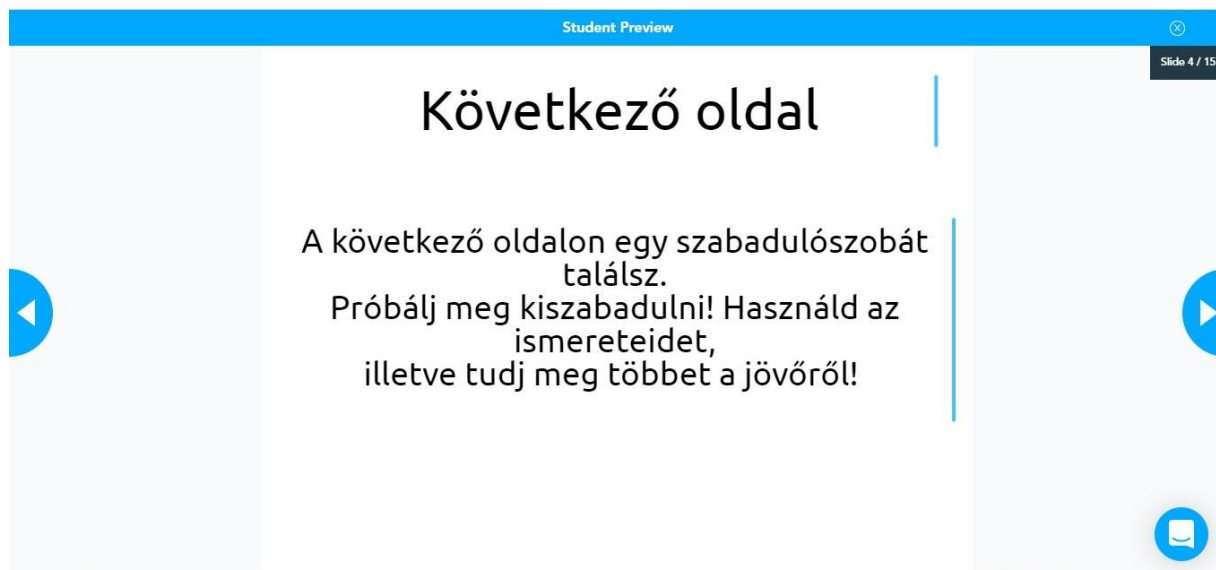
- Elveszik-e a robotok a munkánkat?
- Mit csinál egy banki ügyintéző?
- Mennyit keres egy recepció?
- Milyen képességekre lesz szükségem a munkahelyemen?
- El fog-e terjedni a home office?
- Tényleg egy életen át kell tanulni, vagy ez csak egy szlogen?
- Mi lesz azzal, aki nem akar egy életen át tanulni?
- Mit vegyek figyelembe, ha pályát akarok választani?
- Alapjaiban fognak-e megváltozni a fizetések a jövőben?
- Elképzelhető-e az, hogy a mostani jól fizetett szakmák nem lesznek jól fizetők?
- Milyen szakmákat fognak automatizálni?

Miután mindenki feltette a kérdéseit, **megbeszélhetjük** őket. A destruktív kérdéseket ne engedjük megjelenni. Nyilván van olyan, amire tudjuk, vagy valaki az osztályban tudja a választ. Ezt az információt osszuk meg a diákokkal! Lesznek olyan kérdések, melyekre a feladatsor megoldása során választ fognak kapni a diákok, és lesznek olyanok, amikre nem. Az ezekre való válaszkeresésre a projekt végén lesz lehetőség.

Harmadik feladat⁵

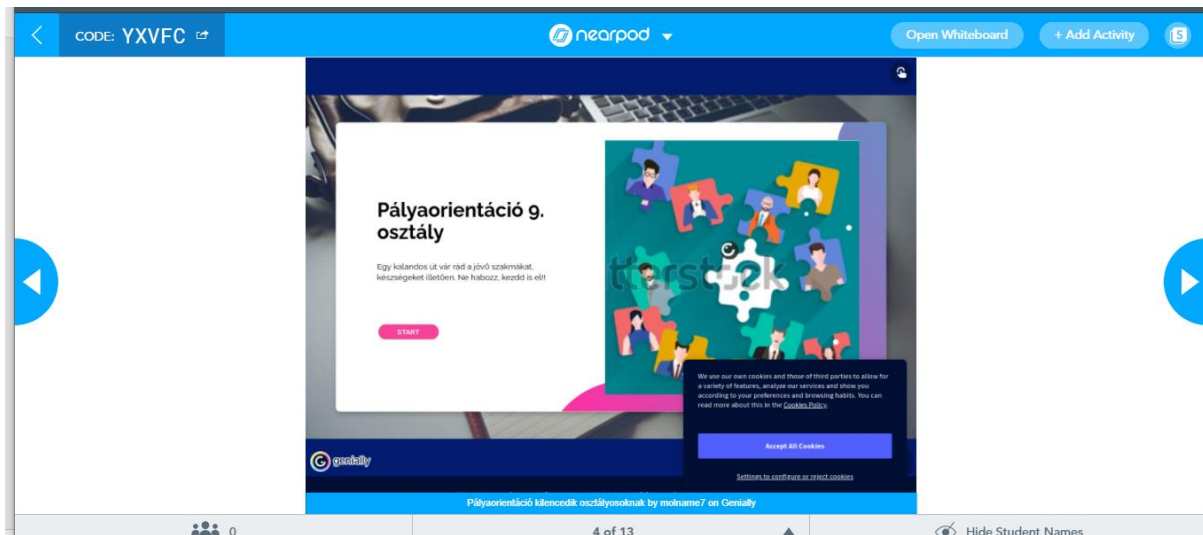
A következő feladat egy **online szabadulószo**ba. A szabadulás közben a diákok nemcsak kérdésekre kell, hogy feleljenek, hanem különböző információkat is értelmezniük kell. Ilyen módon kapnak eligazítást a jövő munkaerőpiacáról.

A feladat célja: **információátadás, tudásközvetítés szórakoztató módon.**

A 4. diára kattintva egy új oldal nyílik meg, a genial.ly oldala.

⁵ Wifi hiányában ezeket a feladatokat is ki lehet előre nyomtatni, és az osztályterem különböző pontjain elhelyezni. A jó megoldásokat egy-egy „beavatott” diáknak kell ellenőrizni.

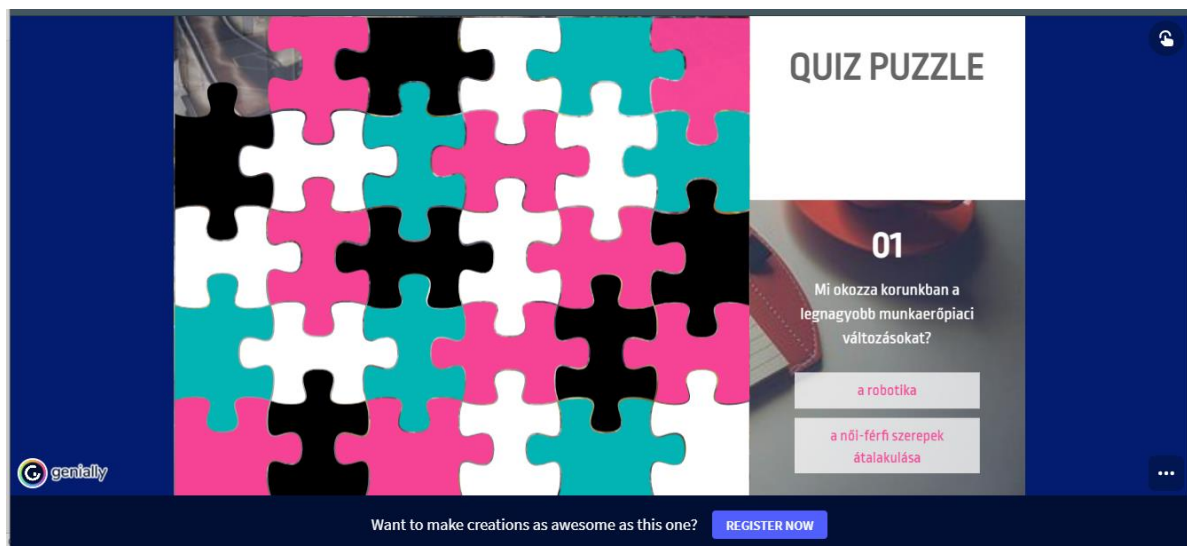
Új ablakban megnyílik a szabadulószoza:

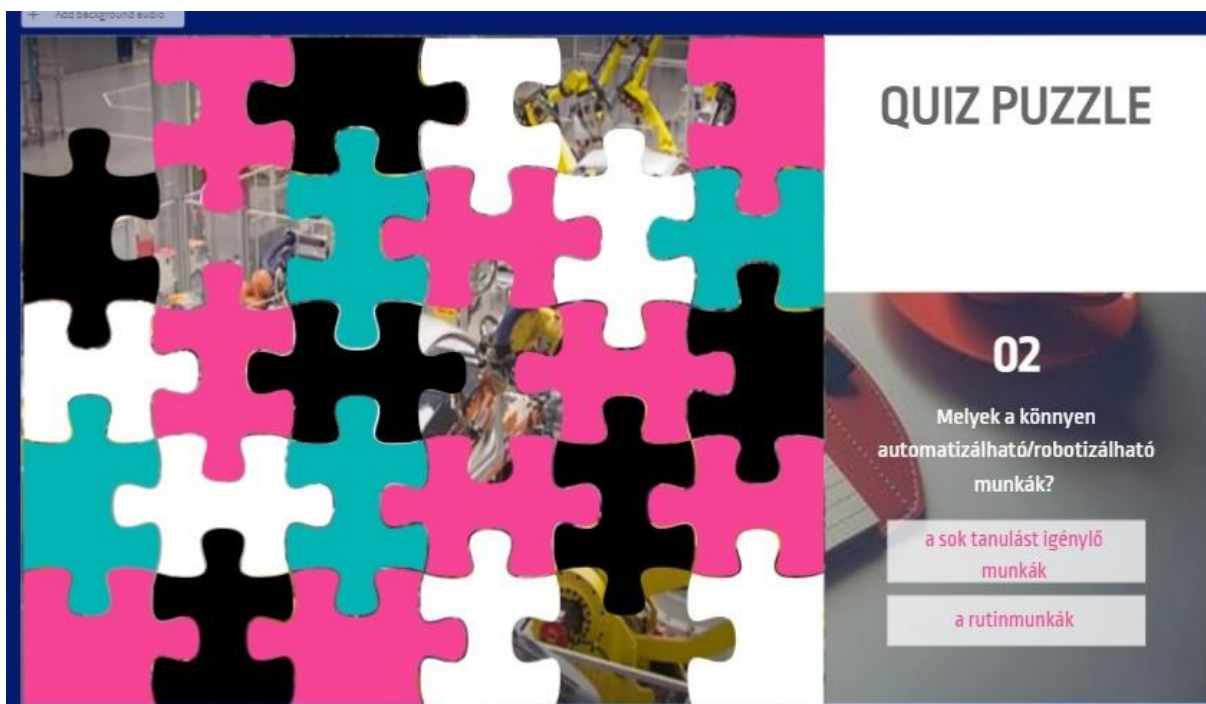
Ezt követően látjuk a menüsört. Érdekes az első kvízzel kezdenünk, miután minden nagyobb egység után kapunk egy szórészletet, ami a végső kiszabaduláshoz elengedhetetlen. Kattintsunk a „**Robotika, 1. kvíz**” mellett lévő kis nyíllra!

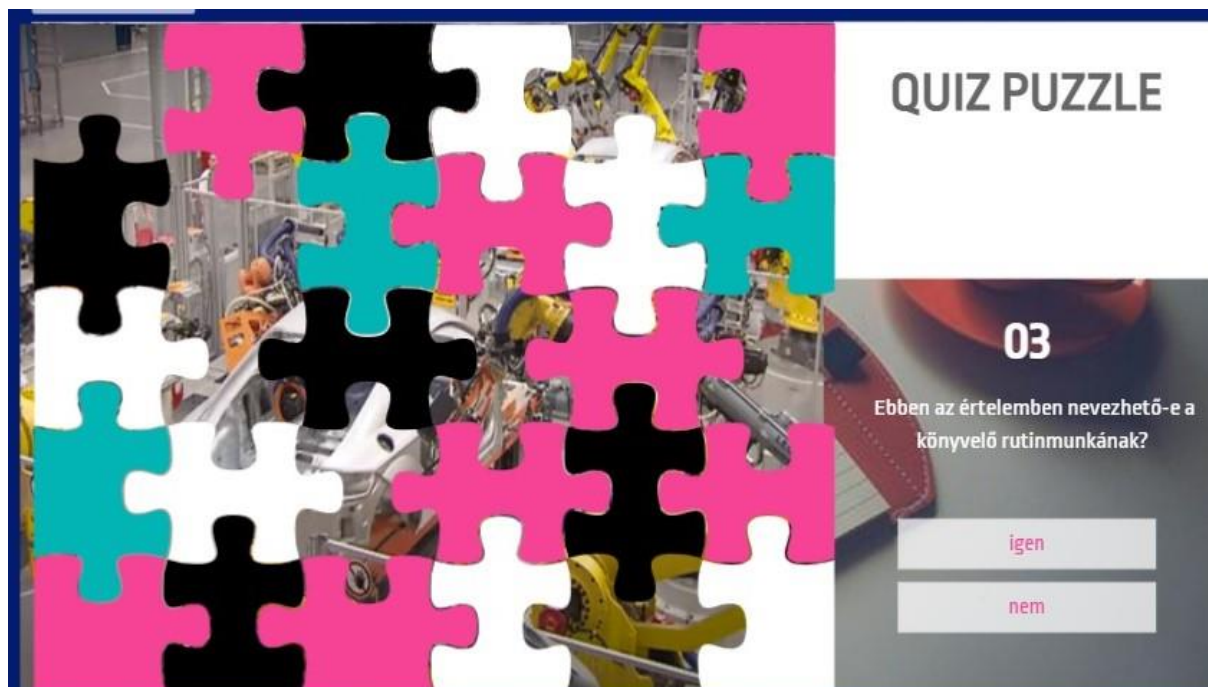
Az alábbiakban a feladatok megoldását fogjuk látni.

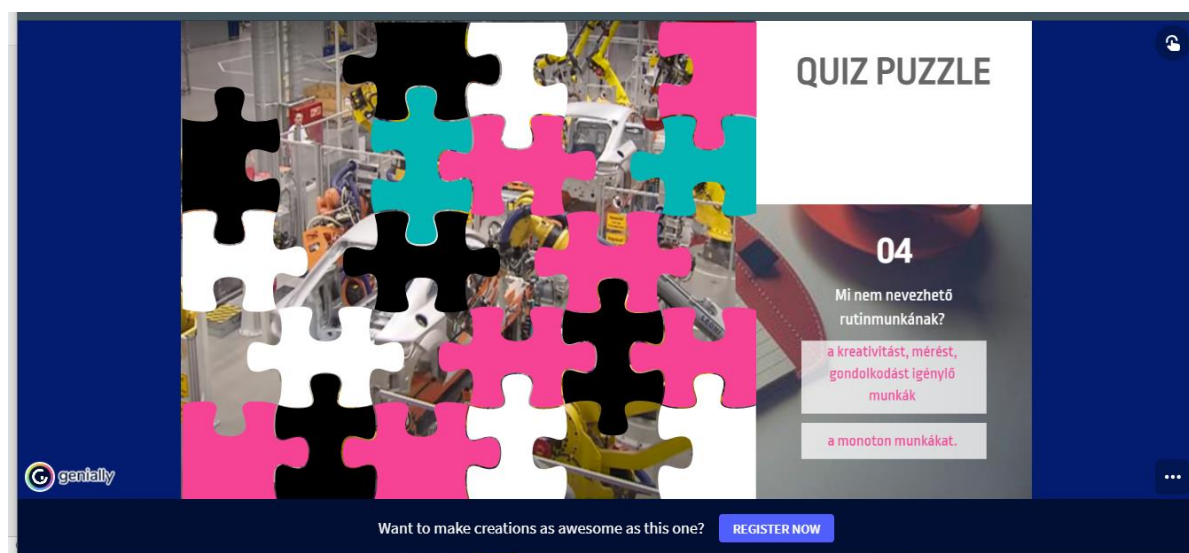
Jó megoldás: a robotika

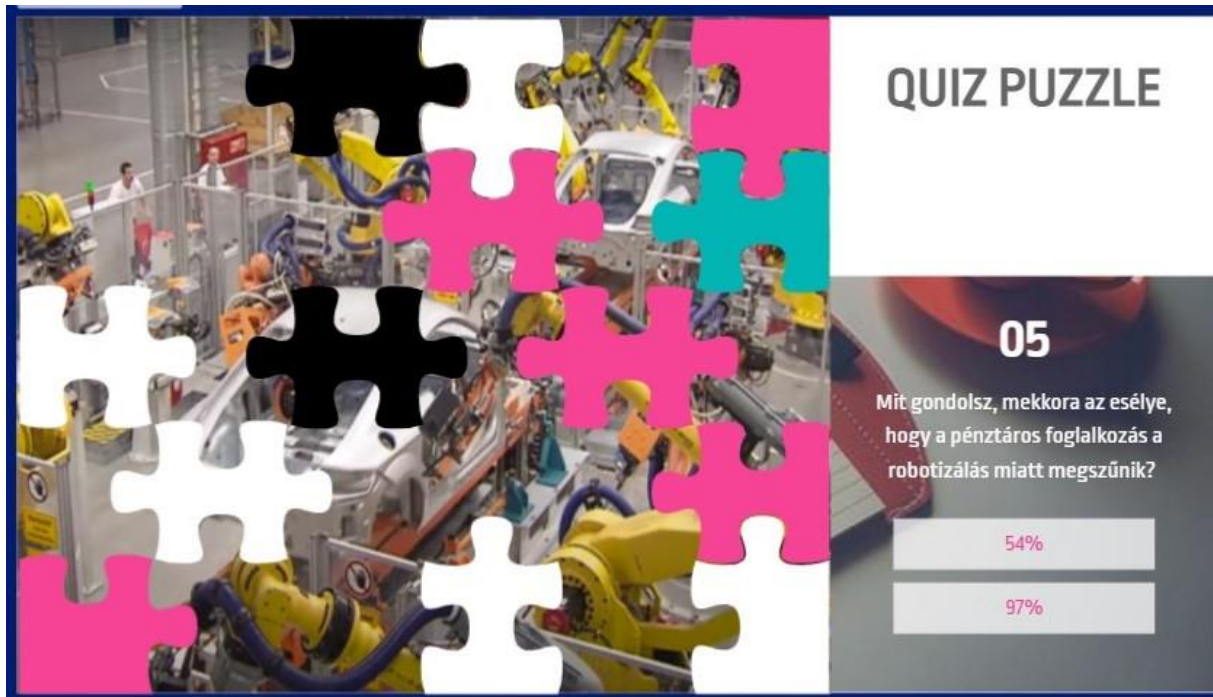
Jó megoldás: a rutinmunkák

Jó megoldás: igen

Jó megoldás: a kreativitást, mérést, gondolkodást igénylő munkák.

QUIZ PUZZLE

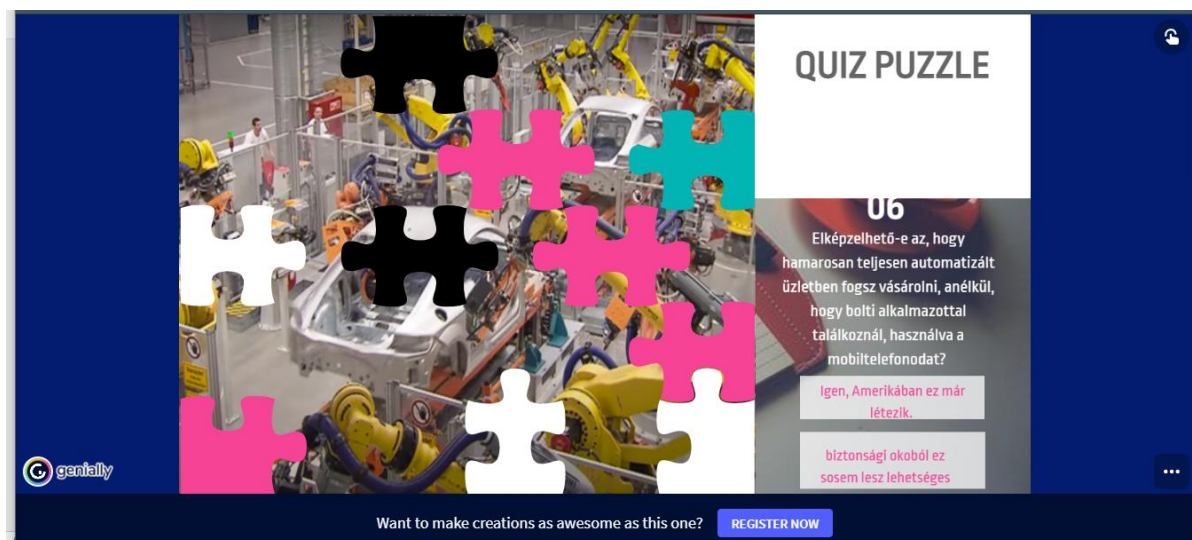
05

Mit gondolsz, mekkora az esélye, hogy a pénztáros foglalkozás a robotizálás miatt megszűnik?

54%

97%

Jó megoldás: 97%

QUIZ PUZZLE

06

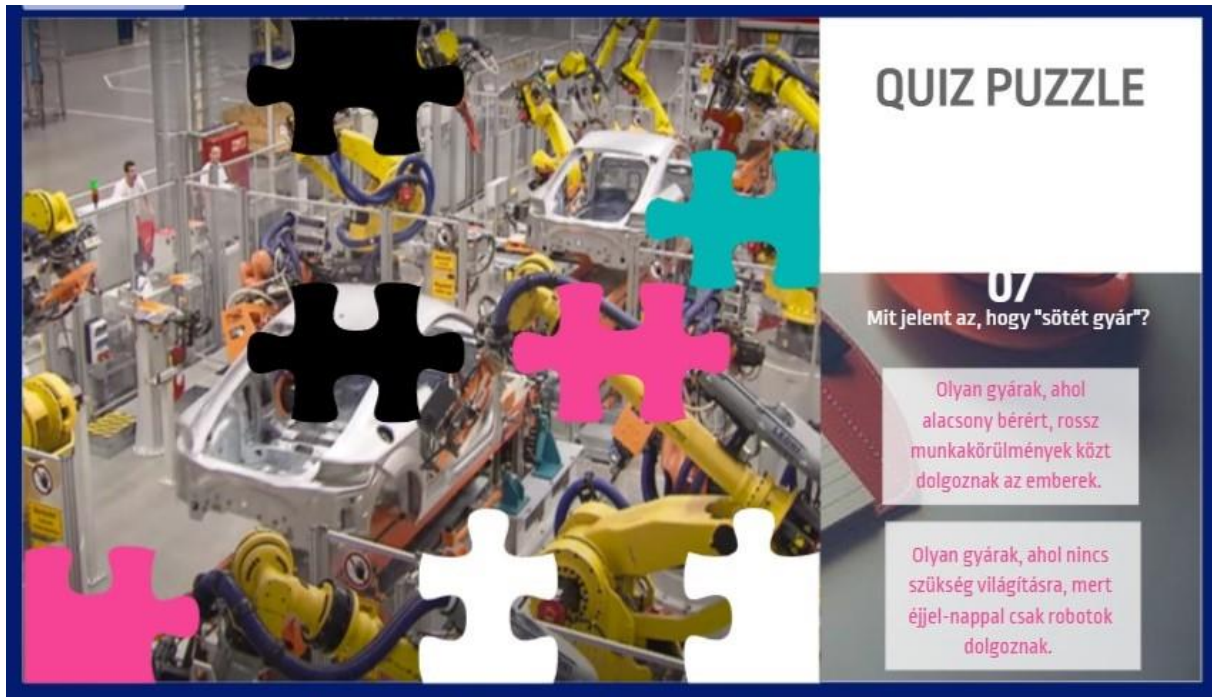
Elképzelhető-e az, hogy hamarosan teljesen automatizált üzletben fogsz vásárolni, anélkül, hogy bolti alkalmazottal találkoznál, használva a mobiltelefonodat?

Igen, Amerikában ez már létezik.

biztonsági okból ez sosem lesz lehetséges

Want to make creations as awesome as this one? [REGISTER NOW](#)

Jó megoldás: Igen, Amerikában ez már létezik.

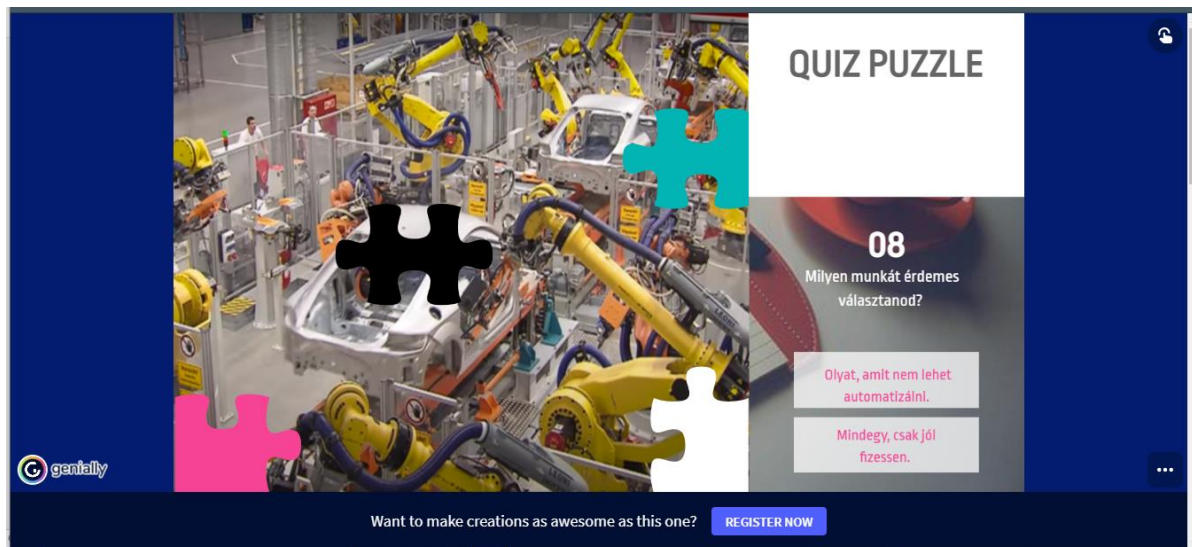
QUIZ PUZZLE

07
Mit jelent az, hogy "sötét gyár"?

Olyan gyárak, ahol alacsony bérért, rossz munkakörülmények közt dolgoznak az emberek.

Olyan gyárak, ahol nincs szükség világításra, mert éjjel-nappal csak robotok dolgoznak.

Jó megoldás: Olyan gyárak, ahol nincs szükség világításra, mert éjjel-nappal robotok dolgoznak.

QUIZ PUZZLE

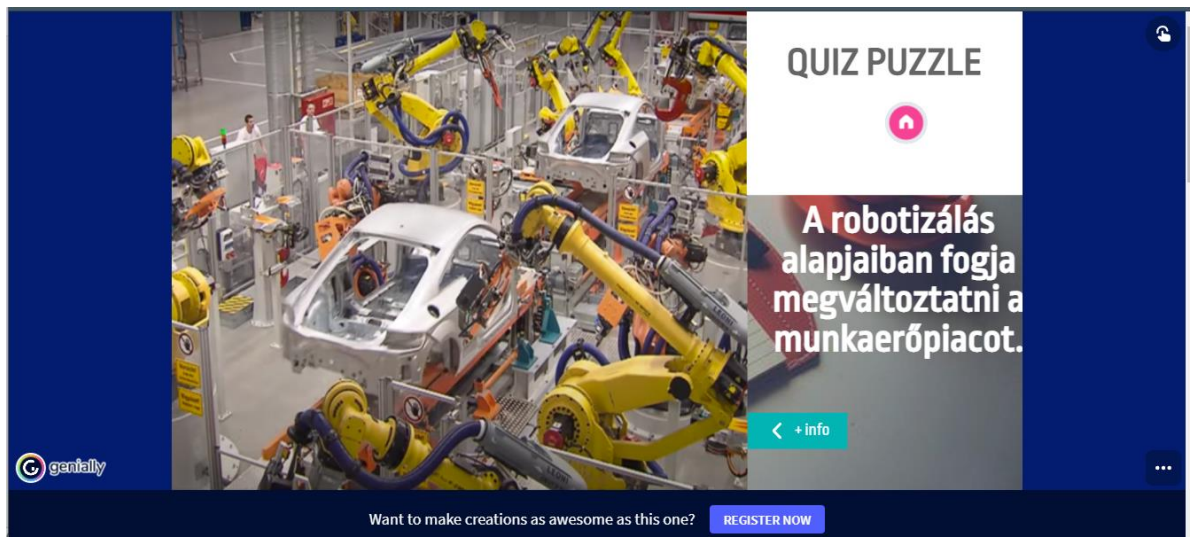
08
Milyen munkát érdemes választanod?

Olyat, amit nem lehet automatizálni.

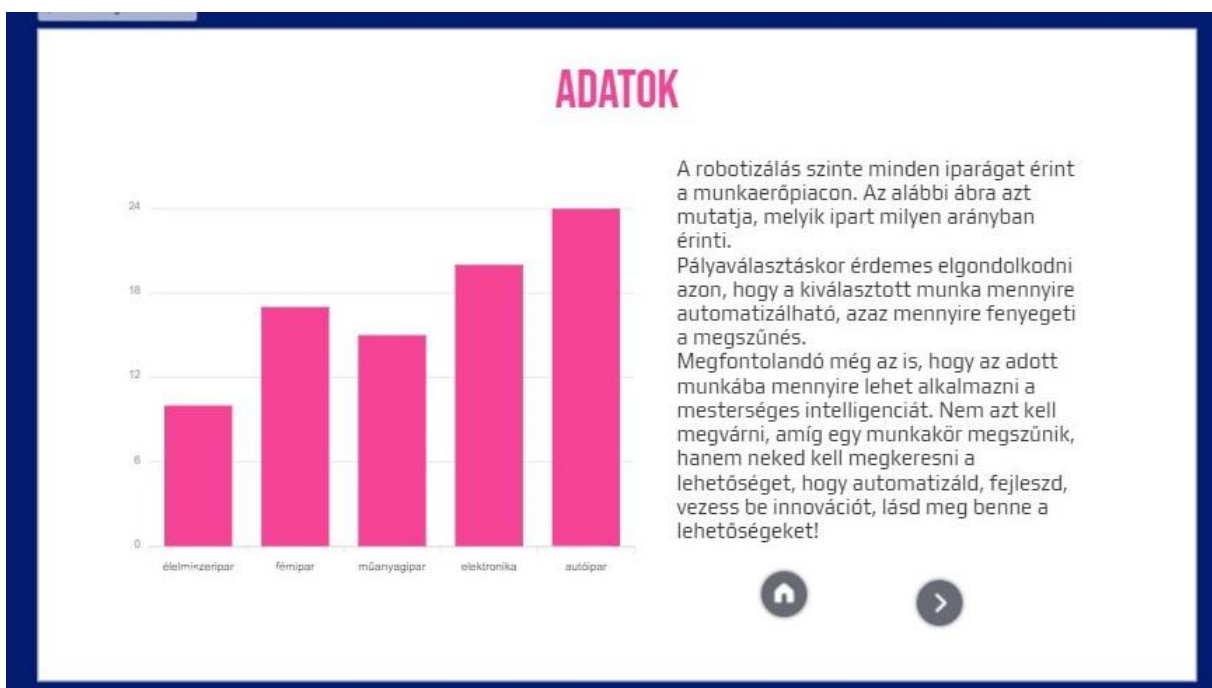
Mindegy, csak jól fizessen.

Want to make creations as awesome as this one? [REGISTER NOW](#)

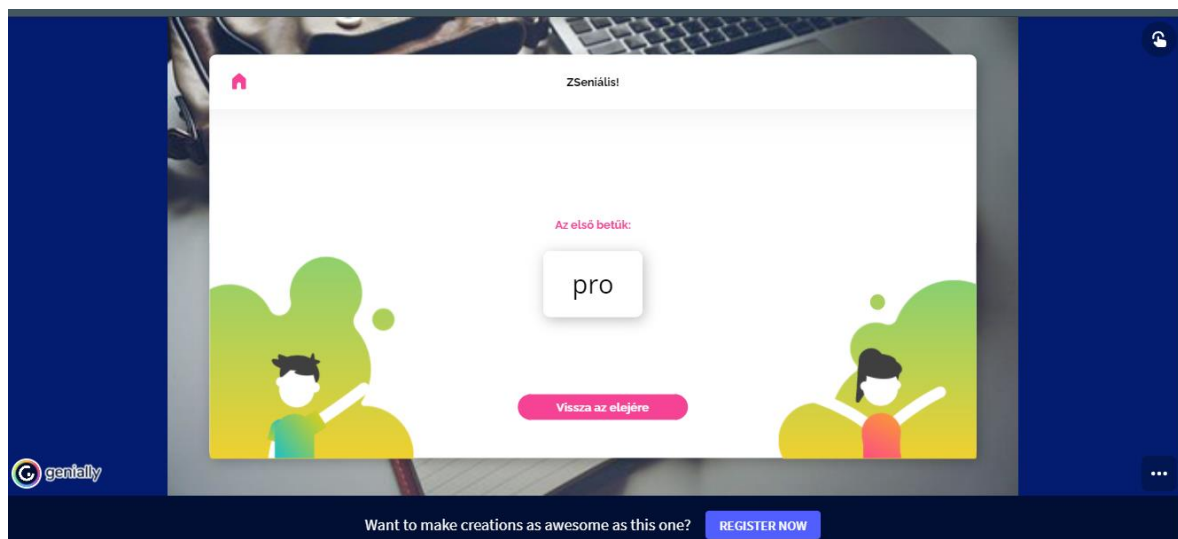
Jó megoldás: Olyat, amit nem lehet automatizálni.

Az info fülre kattintva némi információt kapunk a különböző iparágak robotizáltságáról:

A tovább nyílra kattintva megjelenik a kiszabaduláshoz szükséges kód első három betűje. Ezt érdemes felírni, vagy megjegyezni, a játék végén szükség lesz rá!

Ezután jöhet a „Ki ő? Találd ki!” kvíz. Kattintsunk a mellette lévő nyíllra!

Ha a diákok a homályos szöveg felé viszik a kurzort, az megjelenik, és olvashatóvá válik.

Találd ki, ki lehet ő?

01	02	03	04	05
A mezőgazdaságban fog dolgozni.	Értenie kell a modern technológiához, a digitális eszközökhöz, a mesterséges intelligenciához.	A húsok helyett fog egy olyan állatot tenyészteni, aminek nagy a fehérje- és proteintartalma, de nem bocsát ki metángázt, és gyorsan szaporodik.	Az élelmiszeripar kulcsfigurája lesz.	 Ide kattintva beírhatod a megoldásod

Miután mind a négy szöveget elolvasták, a lakatra kattintva megadhatják azt a szót, amit szerintük a leírások takarnak.

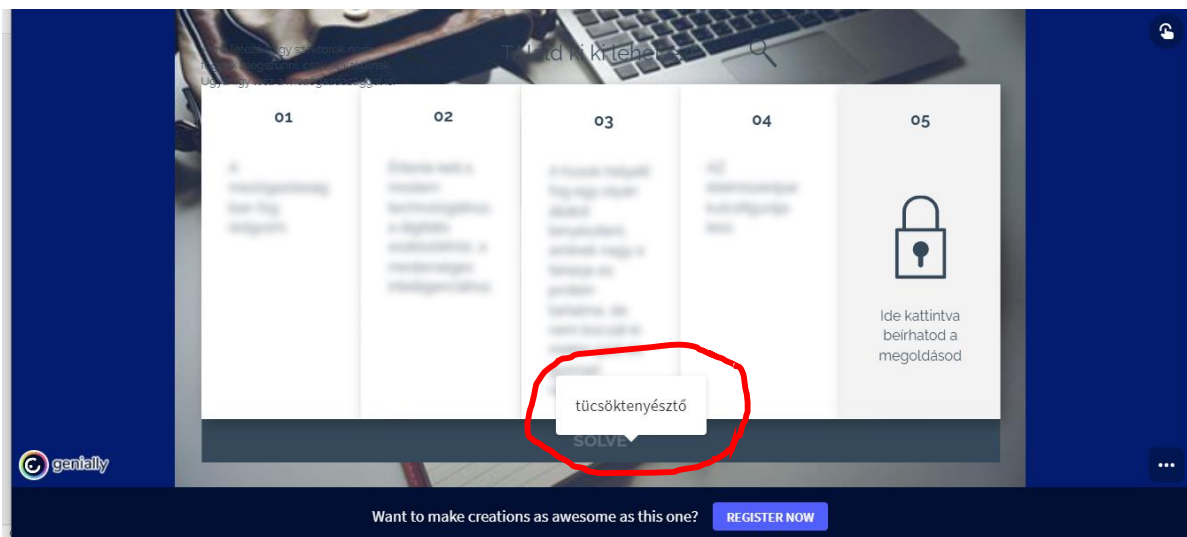

Ki ő? Írd be! Ha nem tudod, húzd el a tücsköt, és segít a "megoldás".

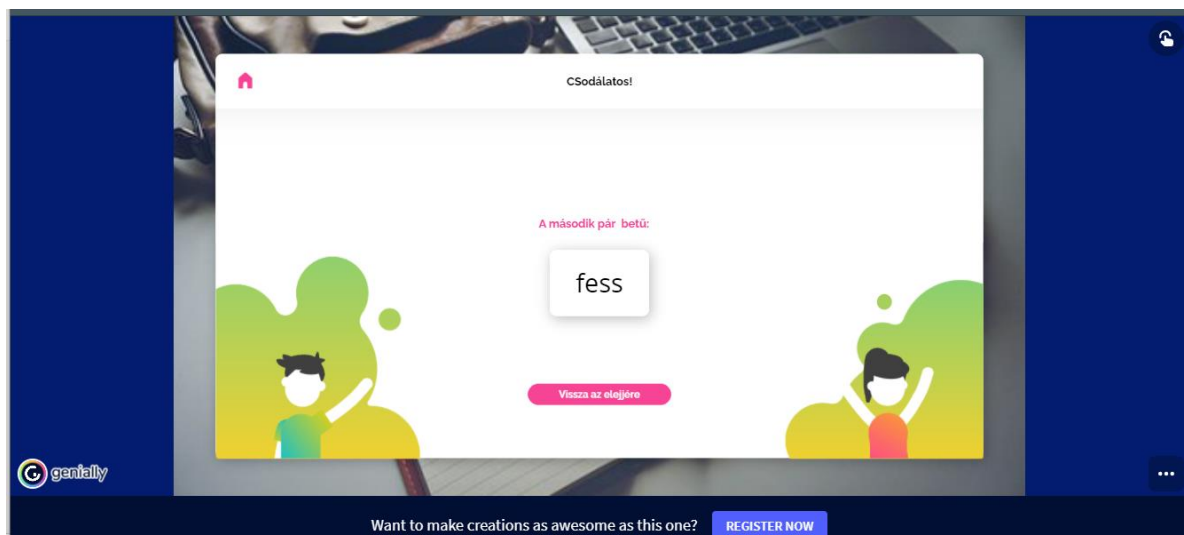
Amennyiben nem tudják kitalálni a helyes választ, az x-re kattintva zárják be ezt az ablakot, visszatér az előző oldal, és ott elhúzzathatják az oldal alján lévő tücsköt, majd a „megoldás” fölé víve a kurzort, megjelenik a helyes megoldás: „**tücsöktenyésztő**”. Ezt kell majd beírni a lakatra kattintás után.

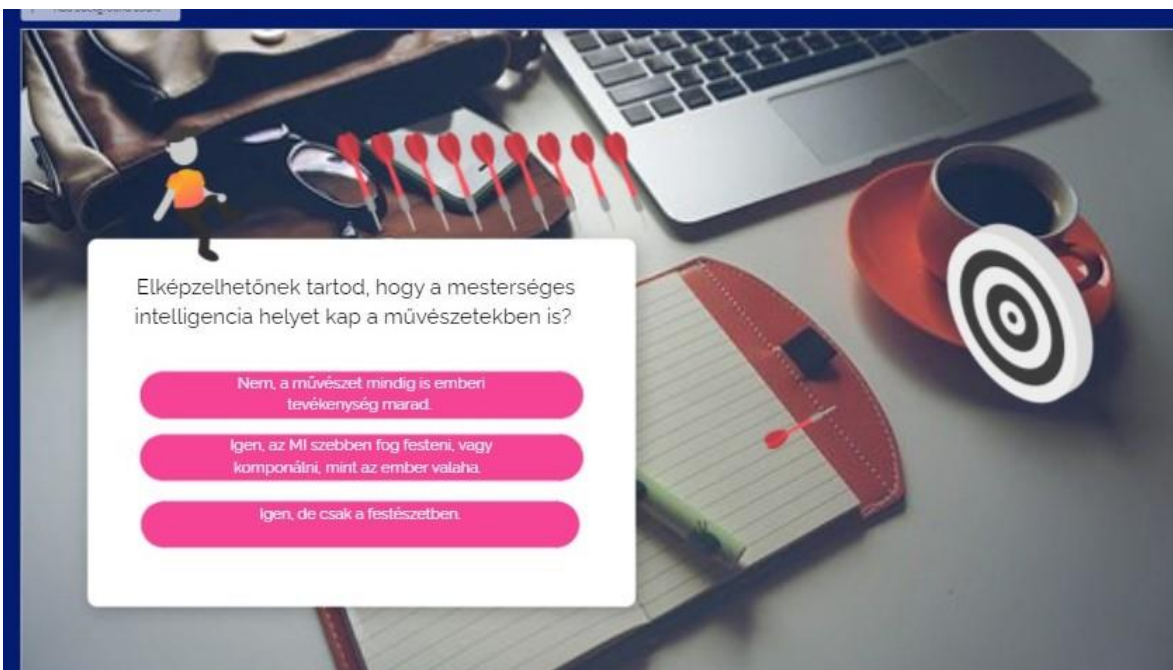
Ezután egy leírás következik egy lehetséges jövőbeli szakmáról, a tücsöktenyésztőről. Olvassák el a diákok!

Elovasás után a jobbra nyíllal haladhatunk tovább. Ezután felugrik a kiszabaduláshoz szükséges szó következő három betűje, érdemes felírni!

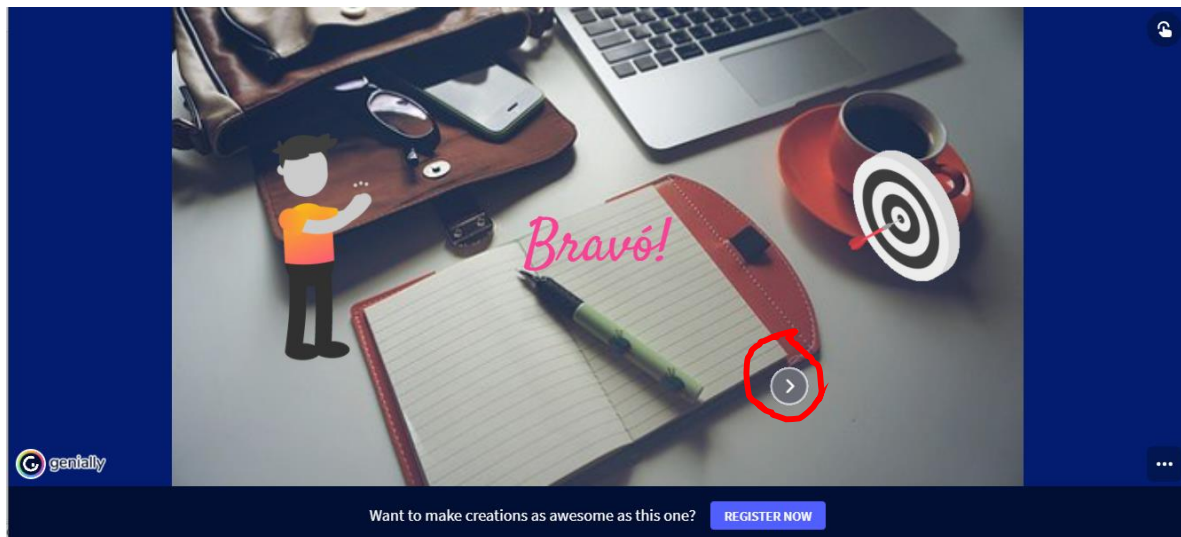

Majd újra az indexhez kerülünk vissza, ahol kattintsunk az „Érdekességek” 3. kvíz melletti nyíllra!

Jó megoldás: Igen, az MI szebben fog festeni, vagy komponálni, mint az ember valaha.

Várjuk meg, amíg a **nyíl a céltáblába repül.**

A jobbra nyílra kattintva idézeteket látunk a jövőről. Olvassák el a diákok, mert lesz még vele feladatuk. Meg is jegyezhetik, ki is írhatják valahová, hogy ne kelljen majd erre az oldalra visszajönni a későbbiekben. (Az is megoldás lehet, ha egy gyerek felírja a **táblára**.)

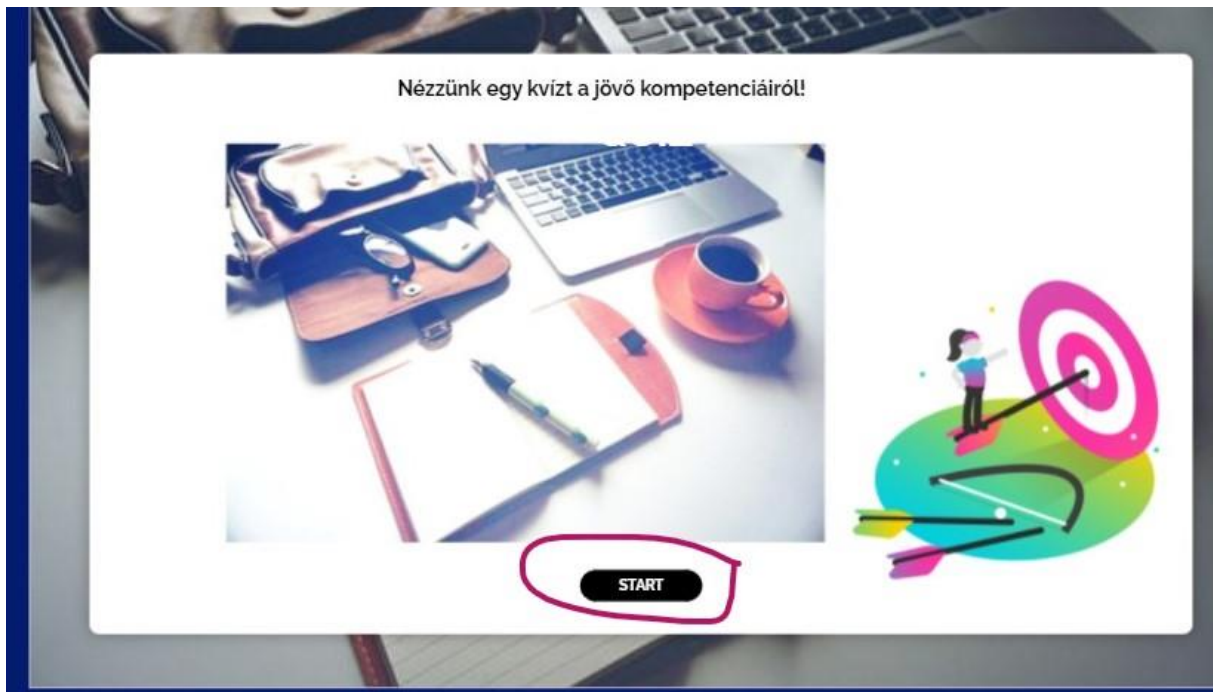

OLVASD EL EZT A PÁR IDÉZETET A JÖVŐRŐL! JEGYEZD MEG ŐKET, MERT MÉG SZÜKSÉGED LESZ RÁJUK!

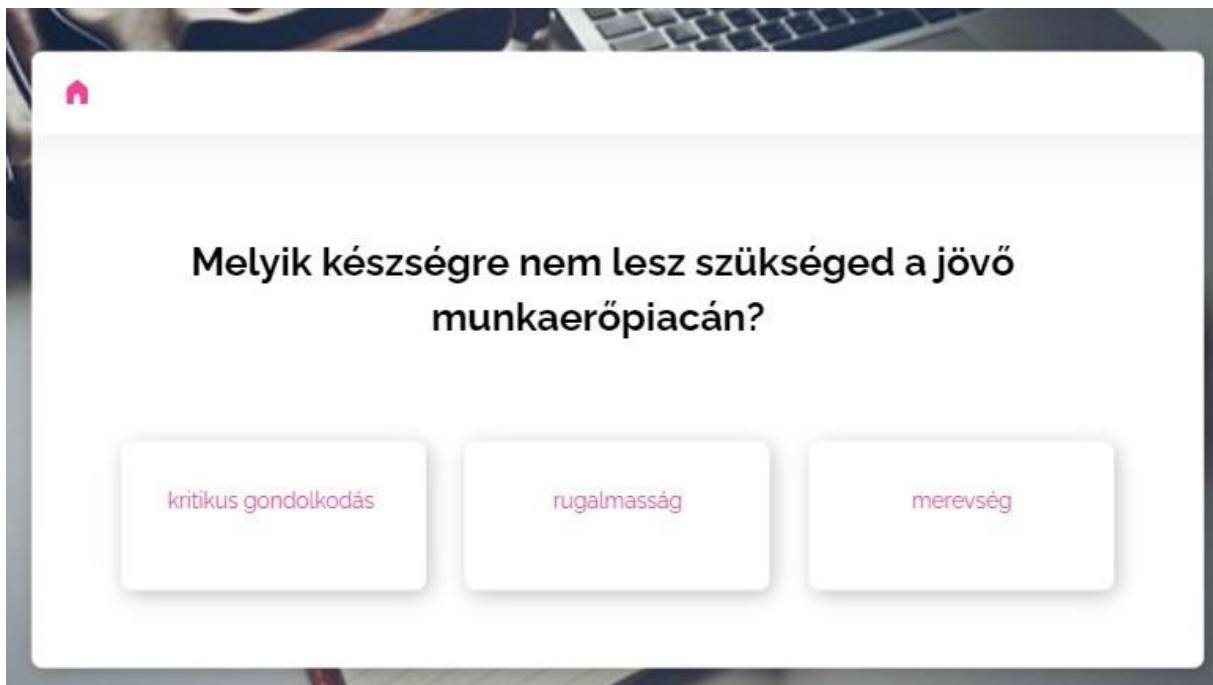
		
"A jövő az, amit fölépítünk." Naoki Higashida	"A jövő azoké, akik felkészülnek rá a jelenben." Ismeretlen	"Egy gép ötven operátor (betanított munkás) munkáját képes elvégezni. Egy specialista munkáját egyetlen gép sem." Elbert Hubbard

A bal felső sarokban lévő **home gombra** kattintva újra az indexhez érünk, ahol a negyedik, kompetenciakvíz melletti nyílra kattintva a következő feladatsorhoz érünk.

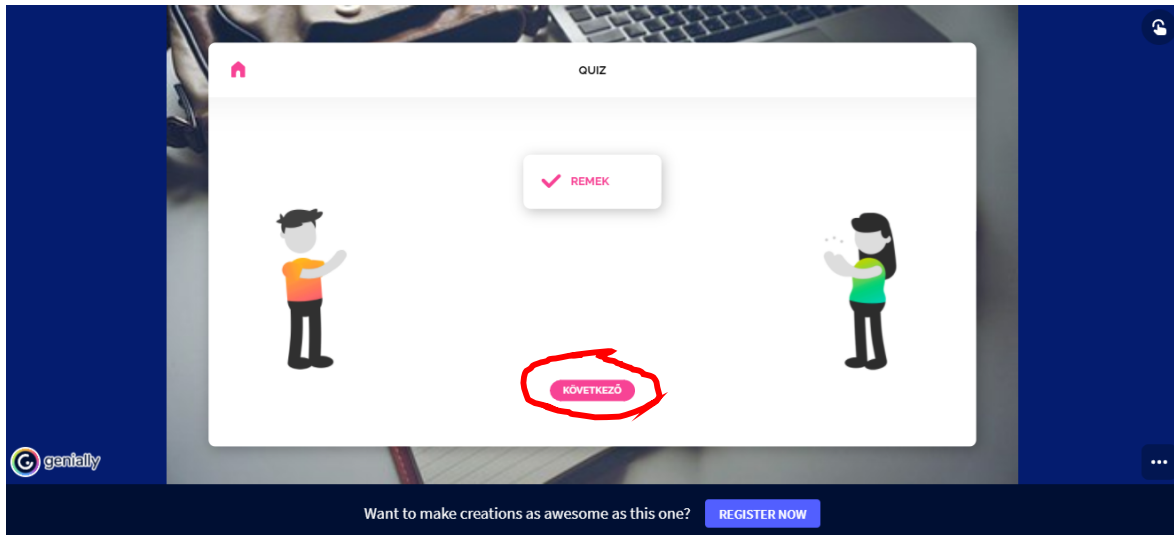
Kattintsunk a **Start gombra**!

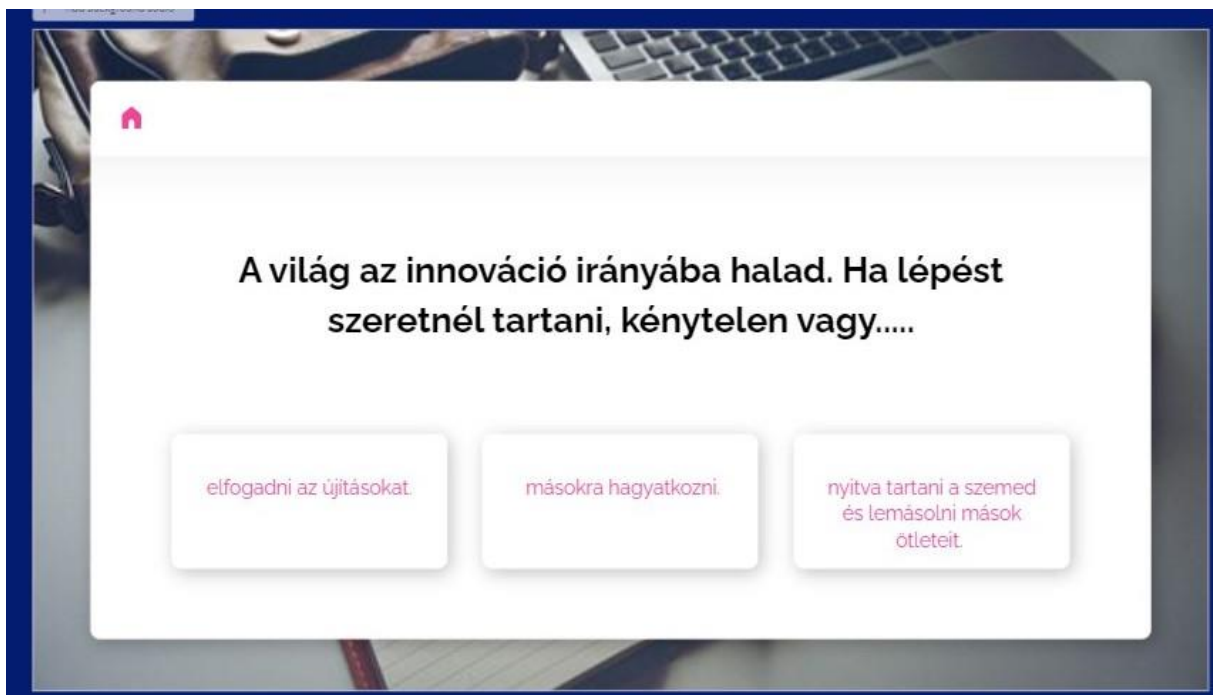
A következőkben a jövőbeni készségekről lesz szó.

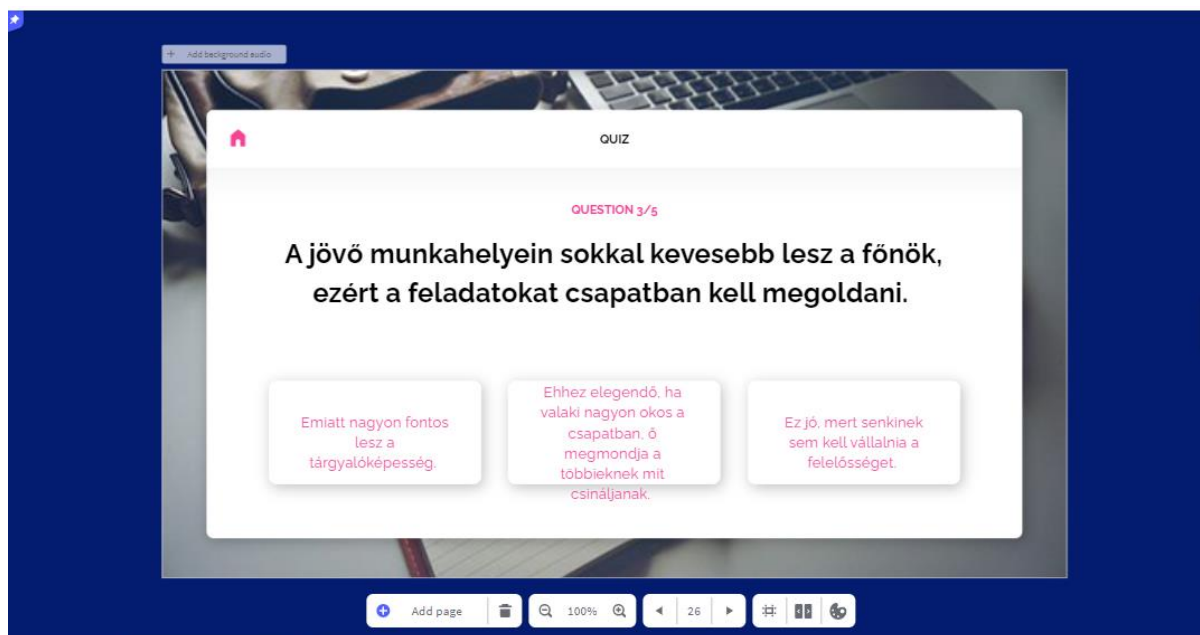
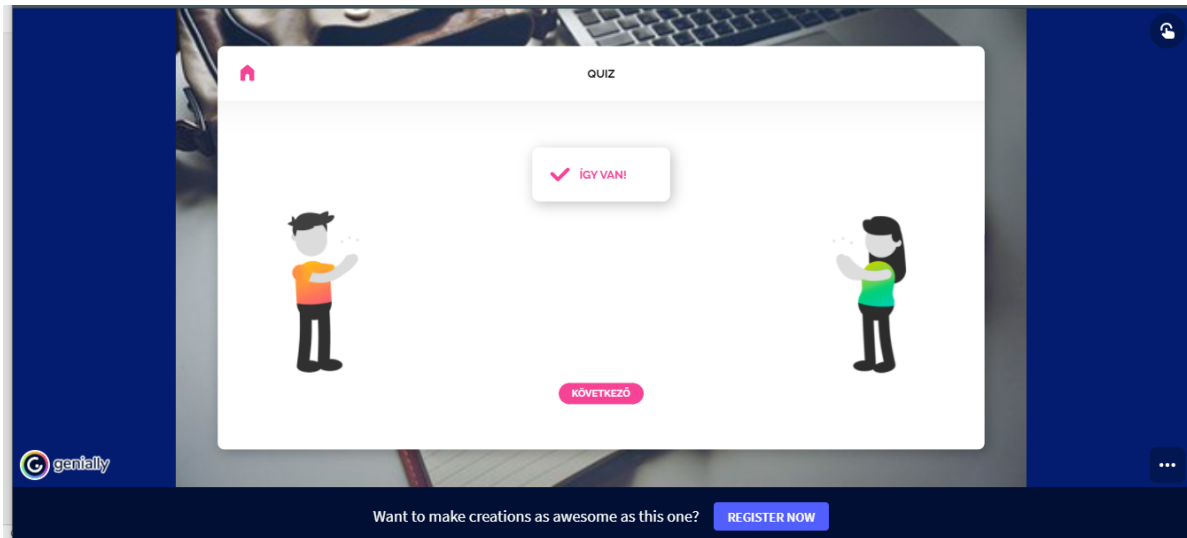
Helyes megoldás: merevség

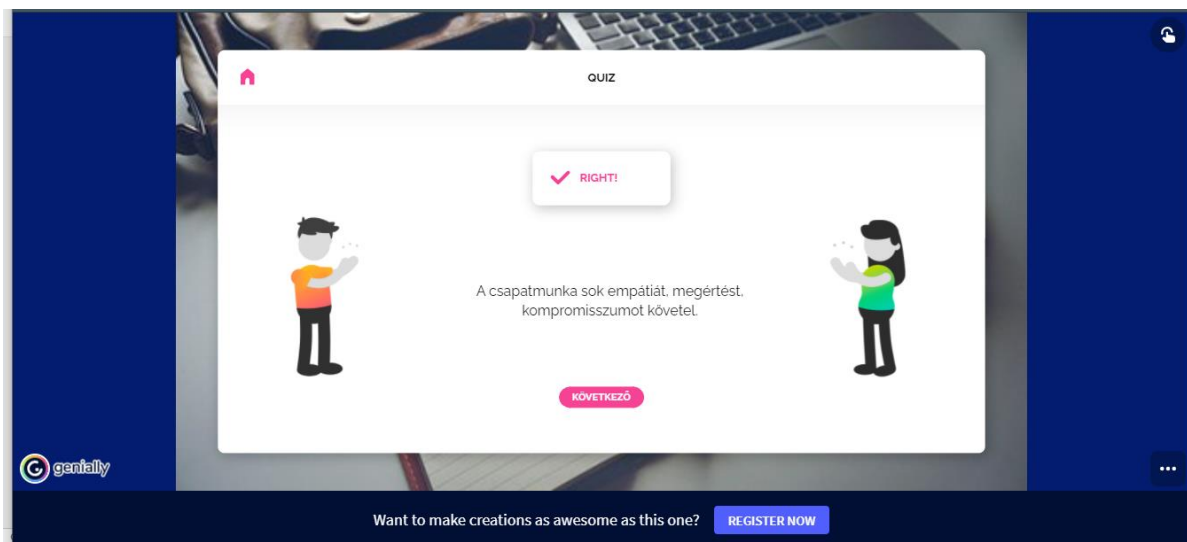
Kattintsunk a következő gombra!

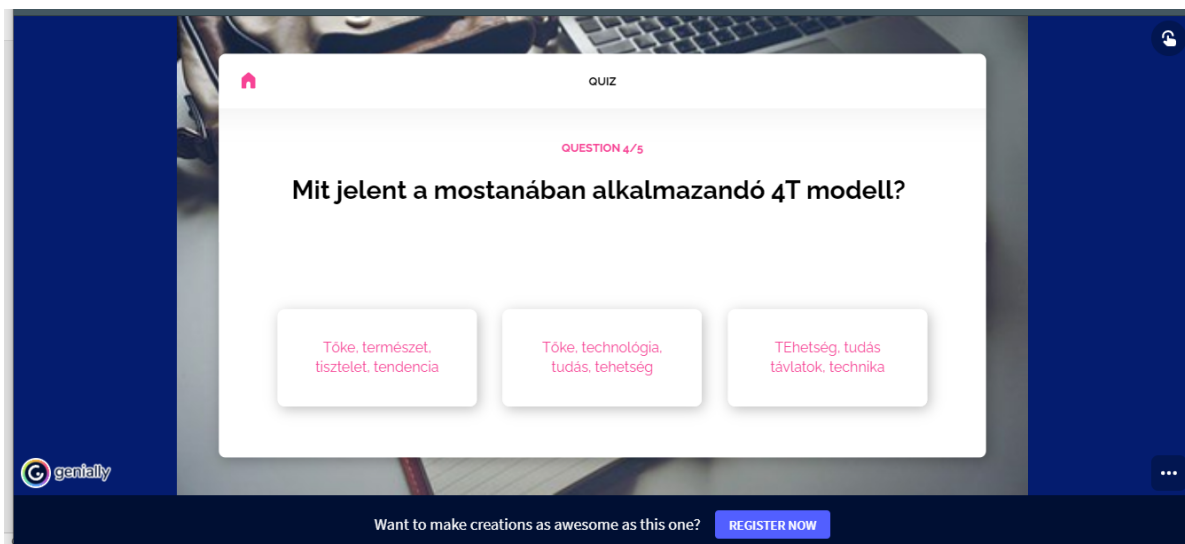

Helyes megoldás: elfogadni az újításokat.

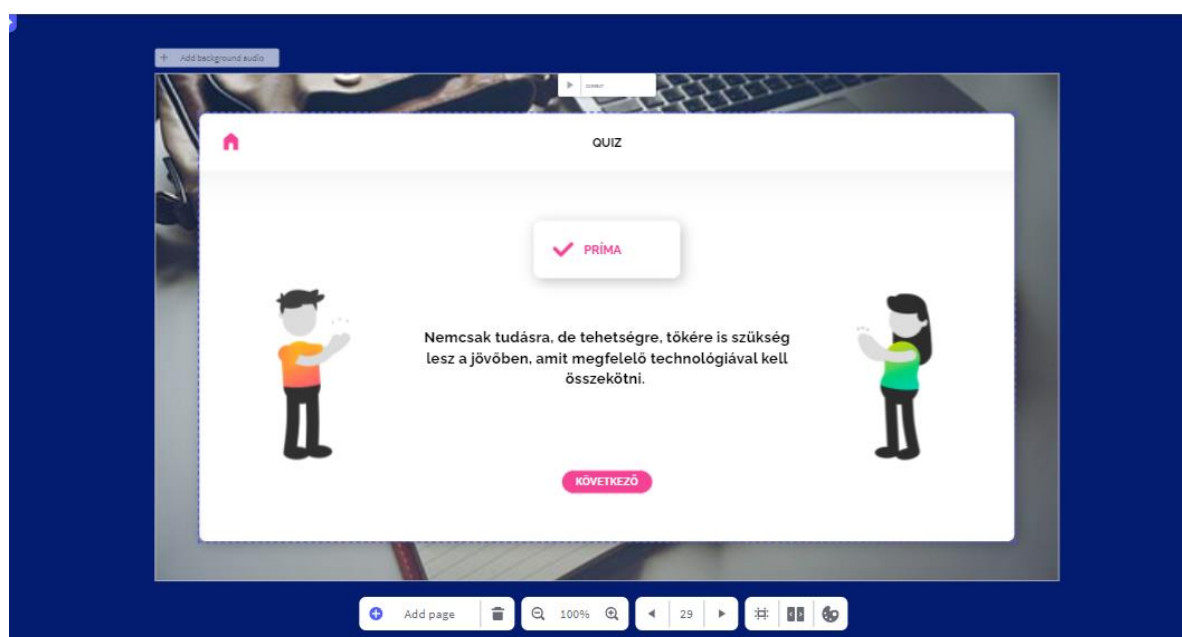

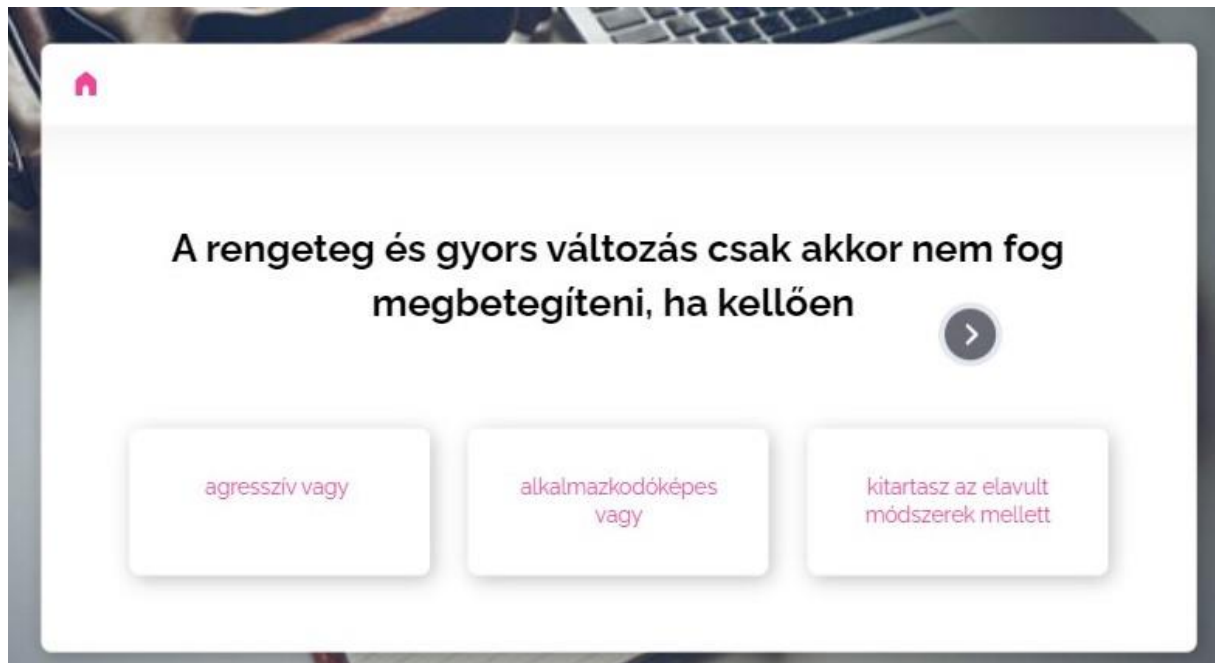
Helyes megoldás: emiatt nagyon fontos lesz a tárgyalókészség.

Helyes megoldás: Tőke, technológia, tudás, tehetség.

Helyes megoldás: alkalmazkodóképes vagy

A következő dián egy szöveg és egy rövid videó várja a diákokat. Olvassák el a szöveget, hallgassák meg a videót, majd kattintsanak a tovább nyílra! A videó új ablakban fog megnyílni, vissza kell majd térni a genial.ly felületére.

TOVÁBBI SKILLEK

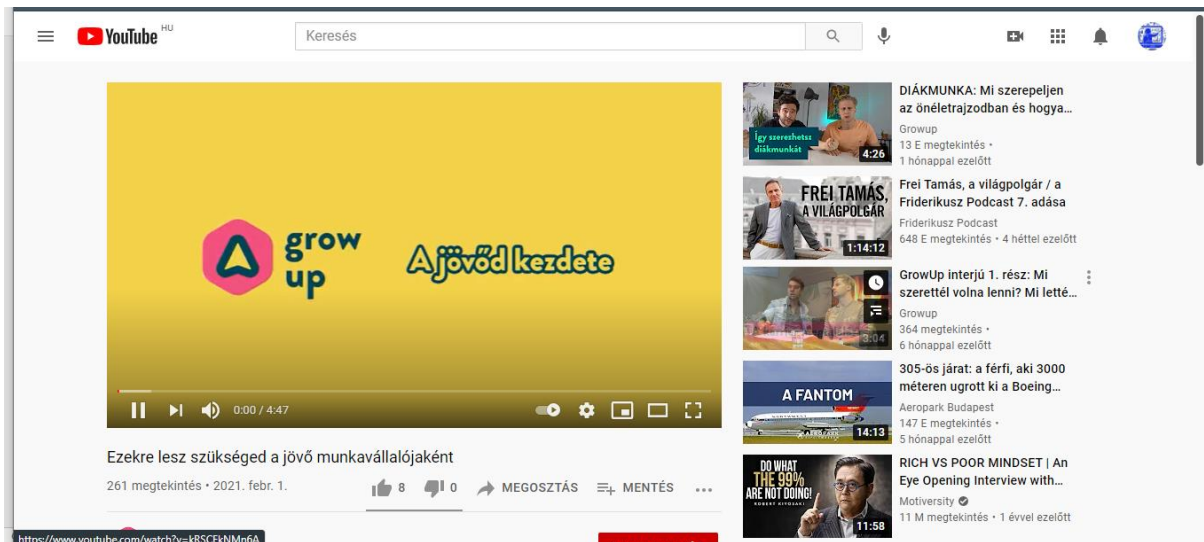

A jövőben nem a lexikális tudás, hanem a képességek fognak számítani!

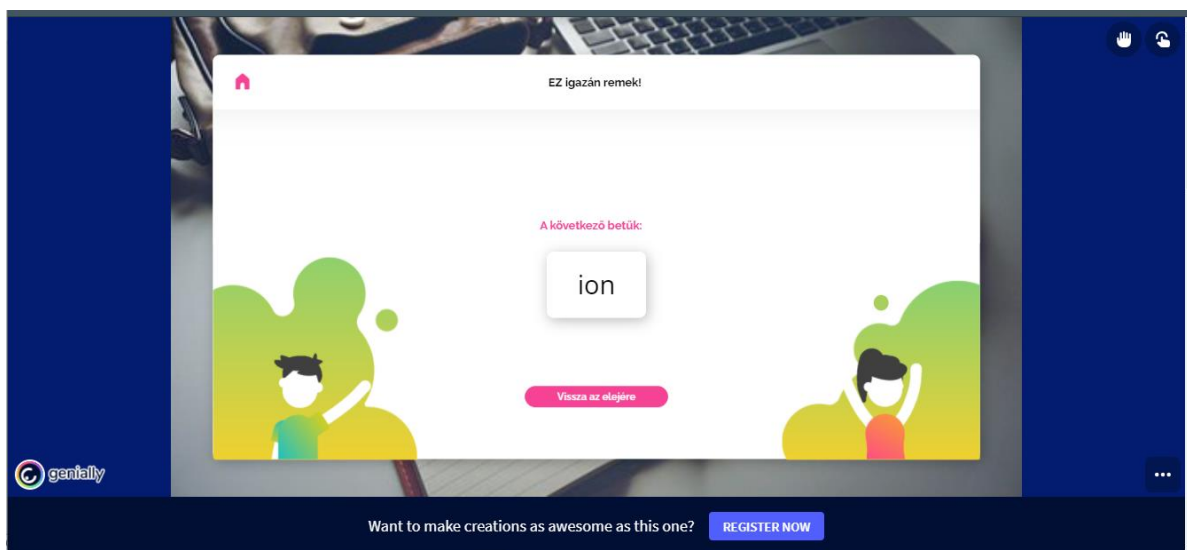
A munkavállalók leginkább projektekben fognak dolgozni a megszerzett tapasztalataik alapján. Tapasztalatot diákmunkával, önkénteskedéssel, illetve gyakornoksággal lehet fiatalként szerezni. Az előrejelzések szerint egy embernek akár 40 munkahelye is lehet élete során!

Nézd meg ezt a videót! [WATCH](#)

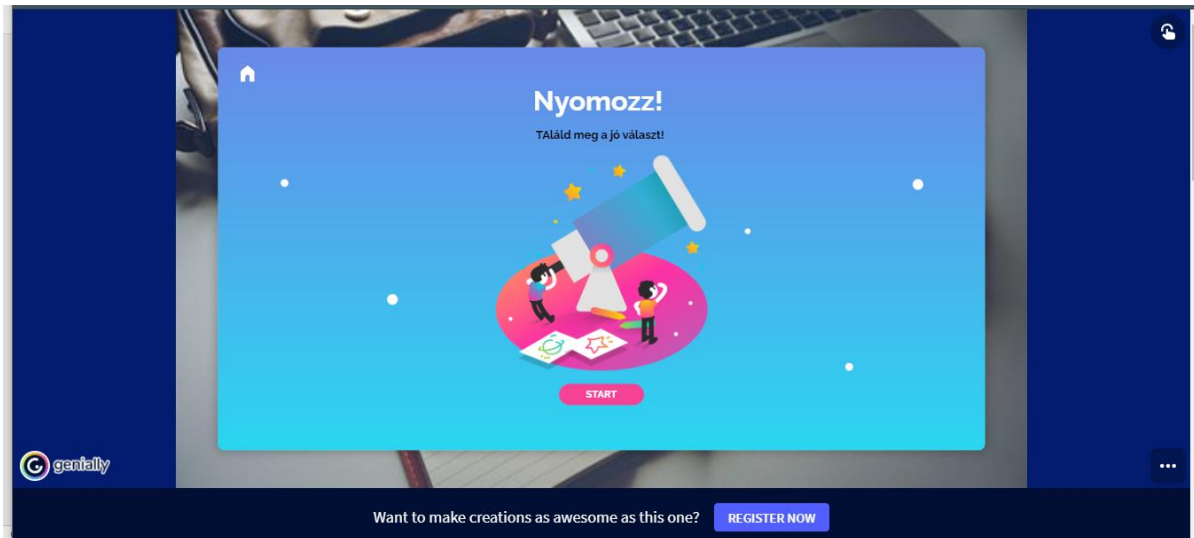
Jegyezd meg az elhangzottakat, még szükség lesz rájuk! [▶](#)

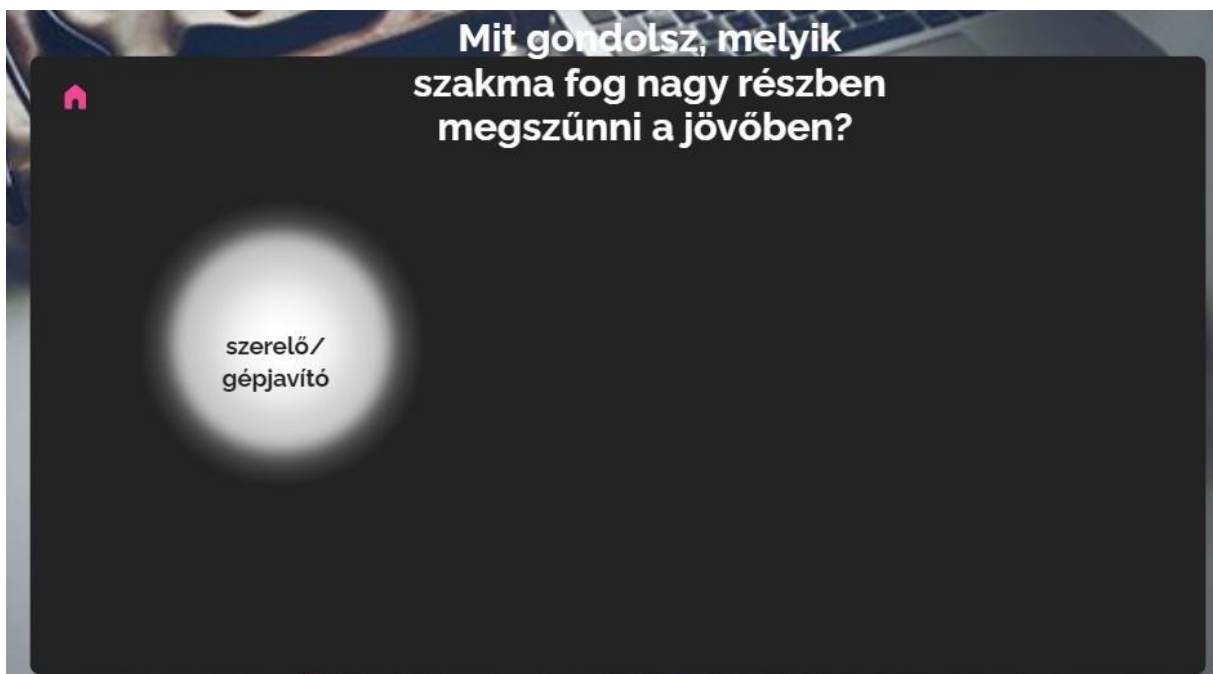
Ne felejtünk el visszatérni a genial.ly felületre. Ez a másik ablakban van. A tovább nyílra kattintással a szabaduláshoz szükséges újabb betűk jelennek meg. Jegyezzük fel őket!

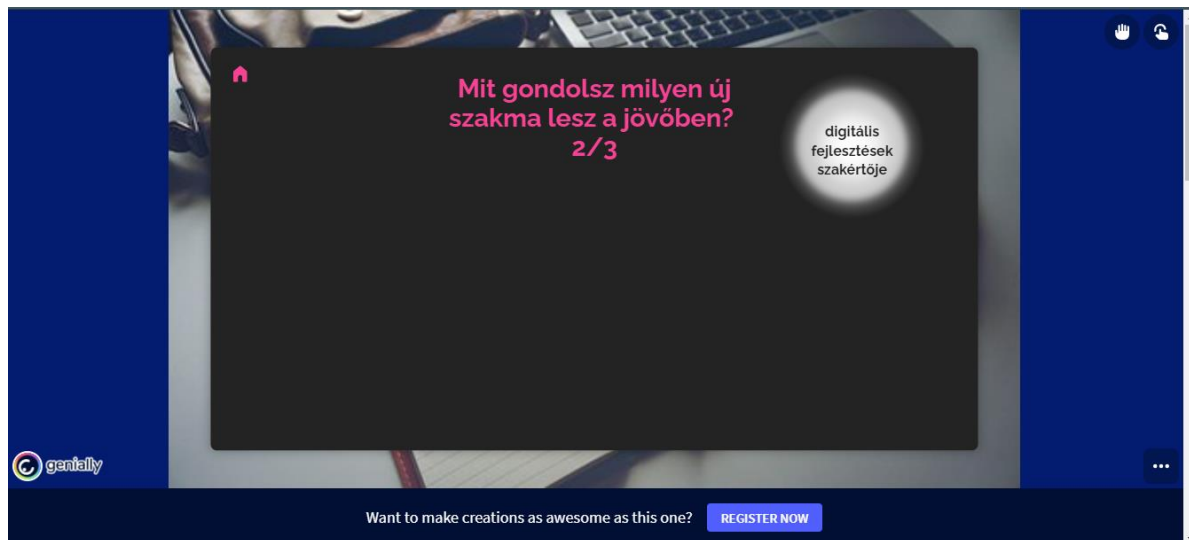
Az indexre visszatérve kattintsunk az ötödik, utolsó kvízre!

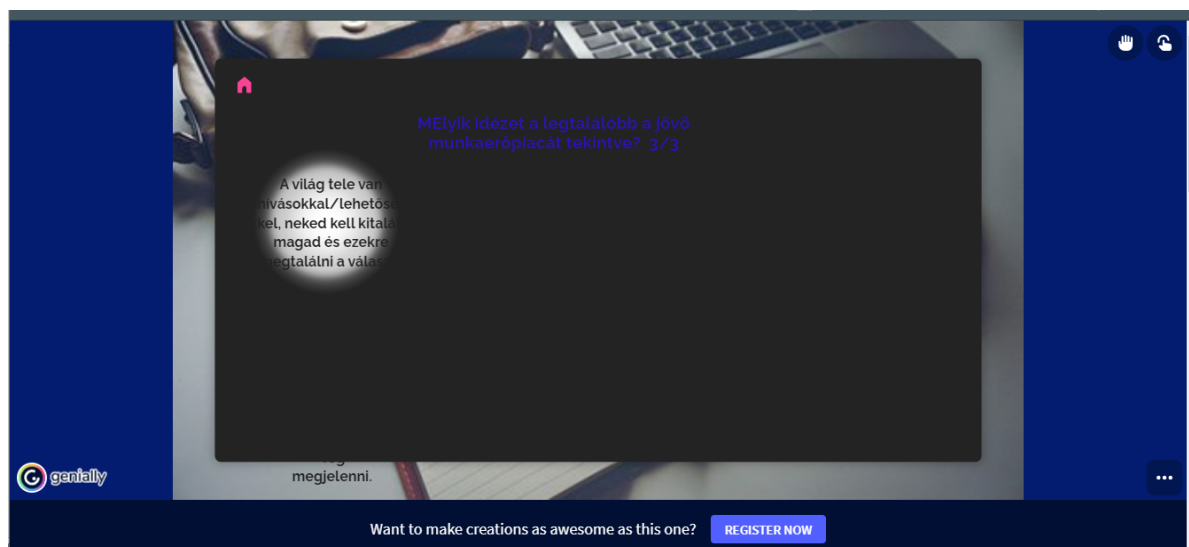
Ez egy nyomozós játék, a fehér folttal kell megkeresni a jó megoldást, majd rákattintani. Az alábbi képek a jó megoldásokat mutatják.

Helyes megoldás: szerelő, gépjavító

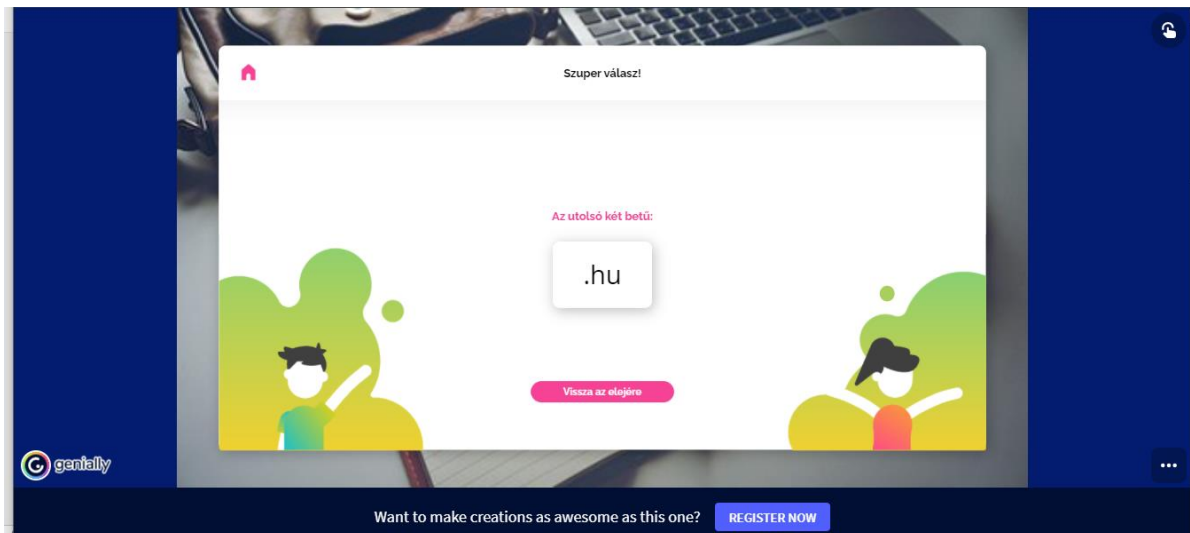

Helyes megoldás: digitális fejlesztések szakértője

Helyes megoldás: A világ tele van kihívásokkal, lehetőségekkel, neked kell kitalálni magad, és ezeket kihasználni.

Végül az utolsó betűket olvashatjuk: .hu

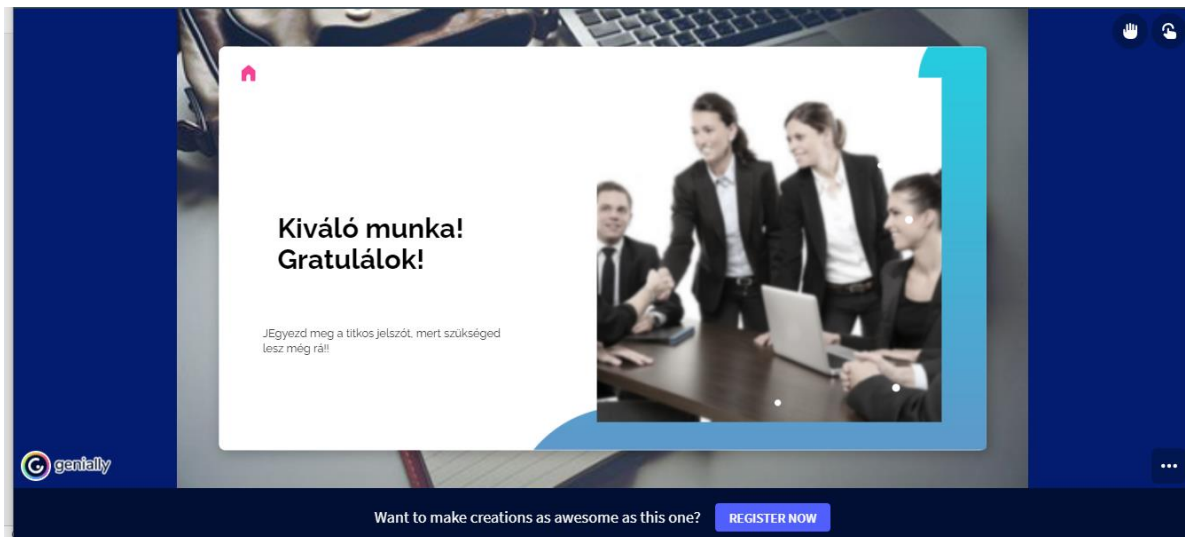
Az utolsó oldalra a betűket összeolvasva kell beírni a megoldást:

profession.hu

Fontos, hogy csupa kisbetűvel írjuk, és a pontot ne felejtsük el!

A megoldás beírása után „kiszabadultunk”, vissza kell lépnünk a nearpod felületére.

A jobb oldalon lévő kék nyíllal továbbléphetünk.

Negyedik feladat⁶

A szabadulósobában olvashattunk pár **idézetet a jövőről**, amiket célszerű volt megjegyezni. A következő feladat az idézetekről szól.

Idézetek

Emlékeztek még a szabadulósobából a három idézetre? (Ha nem, menjetek vissza, és olvassátok újra őket!)

Válasszatok egyet! Írjatok csapatban egy egyperces meggyőző beszédet a választott idézetről!

A beszédnek van bevezetése, ami lehet kérdésfeltevés, vagy maga az idézet. A cél, hogy felkeltsük a hallgatóság figyelmét.

A tárgyalás részben kifejtjük a véleményünket. Jobbára két módja van a meggyőzésnek: vagy észérvekkel érvelünk, vagy az érzelmekre hatunk. Ez utóbbinál általában valamilyen érzelmes történetet mondhatunk, míg az előbbinél adatokat, tényeket sorakoztathatunk egymás után.

A beszéd befejezése valami csattanó, valami felejthetetlen gondolat, valami frappáns összegzés!

Tartsatok szónokversenyt, mondja el minden csapatból valaki a beszédet!

A feladat célja a kreativitás, **kommunikációs és gondolkodási képességek, vitaképességek javítása**.

⁶ wifi hiányában olvassuk fel az idézeteket, írjuk fel őket a táblára, és végeztessük el ugyanezt a feladatsort.

A következő feladatban az idézetekről kell írni egy beszédet. Amennyiben a diákok nem birkóznak meg a feladattal, változtathatunk rajta. Kérhetjük őket, hogy keressenek más idézeteket a jövővel kapcsolatban. Szervezhetünk disputát is a legnépszerűbb idézetről. De kérhetjük őket, hogy írjanak verset, vagy bármilyen műfajt a kiválasztott idézetről. A feladat lényege, hogy elgondolkodjanak a jövőn, és javuljon a kommunikációs készségük, amire oly nagy szükségük lesz a munkaerőpiacon!

Egy mintabeszéd az alábbi idézetről (körülbelüli időtartam: 1:23 perc).

„Egy gép 50 operátor (betanított munkás) munkáját képes elvégezni, de egy specialista munkáját egyetlen gép sem.”

Az előrejelzések szerint mindent automatizálni fognak, ami rutin, amihez nem kell különösebben kiemelkedő kreativitás. Illetve még azokat is, hiszen az automatizálás már jelen van a művészetekben is, és ez a tendencia csak erősödni fog.

Te minek készülsz? Akarsz-e rendelkezni speciális tudással?

Ahhoz, hogy sikeresen fel tudd venni a harcot az automatizálással, ahhoz, hogy legyen helyed a munkaerőpiacon, ahhoz, hogy ne neked mondjanak fel minden új technológia bevezetésekor, ahhoz, hogy biztonságban tudd magad és a családot is, ahhoz, hogy a gépek szemében különleges ember légy, elkerülhetetlen, hogy tudatosan éld az életed! Elengedhetetlen, hogy folyamatosan fejleszd magad.

Ötödik feladat⁷

A következő dián a készségekkel kapcsolatban találunk egy feladatot.

Kompetenciák (skillek)

Emlékeztek még a videóra, amit a szabadulósobában láttatok? Milyen kompetenciákra lesz szükségetek?
Ha nem, menjetek vissza és hallgassátok meg újra!
Dolgozzatok újra csapatban! Alapítsatok egy céget, aminek célja az egyik kompetencia fejlesztése lesz!

Dolgozhattok papíron, de készíthettek egy honlapot is (webnode.hu - ingyenes honlapkészítő oldal).
Fogalmazzatok meg, találjátok ki, hogy mi/ki lesz a cég

1. neve,
2. célja, (melyik kompetencia fejlesztése)
3. létjogosultsága (miért van szükség erre a kompetenciára - egy frappáns sztori megírása)
4. célközönsége

Ezen kívül íratok egy konkrét feladatot, amivel a cég eléri az adott kompetencia fejlesztését. (Pl. nézz rá egy ismeretlen tárgyra, és tegyél fel annyi kérdést, amennyi eszedbe jut - értelmes kérdésfeltevés!)

⁷ Wifi hiányában ugyanez a feladatsor kivitelezhető. Elképzelhető, hogy előtte a diákokkal közösen kell összegyűjtenünk pár kompetenciát, illetve ötleteket adni a fejlesztés lehetőségére.

A feladat célja: **kreativitás, logikus/önálló gondolkodás, rendszerszemlélet fejlesztése. A vállalkozás alaplépéseinek átgondolása, megismerése!**

A feladat szövege alapján kell egy céget alapítania a diákoknak, egy olyan céget, amely valamilyen kompetenciát fejleszt. Megkérhetjük őket, hogy mielőtt nekilátnak, keressenek honlapokat, tájékozódjanak, merítsenek ötleteket, de vigyázzunk, hogy semmiféleképpen ne másoljanak! Alapjaiban valamiféle coach lesz az, aki segítségükre lehet. (Ezek a honlapok segíthetnek: <https://www.eletutkonzultacio.hu/rolam/>, <http://www.hlavayrichard.com/>, <https://titanillaeideh.com/> stb.)

Hangsúlyozzuk, hogy az alfeladatok közül mindegyiket ki kell dolgozniuk!

- A cég neve legyen találó, rövid, beszédes, könnyen megjegyezhető!
- A céloknál egyetlen kompetenciát kell csak megjelölni - az időkorlátok miatt. Pl. **kreativitás, időmenedzsment, pénzügyi kompetenciák, vitakultúra, kritikus gondolkodás, kommunikáció, csapatmunka, kitartás, szorgalom, belső motiváció, akaraterő, céltudatosság, önállóság, döntésképeség, bátorság, kíváncsiság, nyitottság, empátia, türelem, monotonitástűrés, lelkesedés, elkötelezettség** stb.
- A célcsoportnál minél részletesebb leírást kérjünk! Hangsúlyozzuk, hogy a „mindenki”, a „fiatalok”, az „okosak” nem lehetnek célközönség, mert túl nagy merítés, nehéz őket elérni. Sokkal célszerűbb azt mondani, hogy pl. a gyesen lévő, nagyvárosi, diplomás édesanyák, vagy a 40 év körüli, szakmunkás, pályaváltó férfiak, vagy gimnáziumba járó, továbbtanulni akaró tizenkettedikes diákok, stb. Kérjük meg a diákokat, hogy minimálisan három jellemzőjét adják meg a célcsoportjuknak! Ugyanakkor arra is felhívhatjuk a figyelmet, hogyha nagyon kicsi a célközönség, azaz nagyon leszűkítik, akkor az fog problémát okozni, hogy 10-15 ember nem tud fenntartani egy céget. Meg kell fogalmazni azt is, hogy egyéni, páros, kis, vagy nagy csoportos foglalkozásokat szeretnénk-e tartani.
- A „miért van szükség erre a célra?” pontnál kérjük meg a diákokat, hogy írjanak egy sztorit, egy marketingszöveget, amivel felhívják magukra a figyelmet, meggyőzik a leendő vevőiket, hogy tőlük kell ezt a szolgáltatást megrendelni. A szöveget semmiképp ne értékeljük, ne mondjunk róla semmilyen kritikát, a diákok nem lehetnek profi marketingesek. A cél az, hogy átgondolják, miért fontos az adott kompetencia, és ezt szavakba öntsék, ezzel is tudatosítva magukban a kompetencia jelentőségét. Ne kérjünk hosszú szöveget, max. 10-15 mondatot!
Hasonló szöveget várhatunk tőlük:
„Nincs időd? Mindig rohansz? Úgy érzed, előnt a rengeteg munka? Mindig késel a határidőiddel? Éjjel felriadsz, mert nyomasztanak a feladatok? Azt hiszem, ránk van szükséged! Mi segítünk beosztani az idődet! Nálunk megtanulhatod, hogyan szervezd sikeresen a napod! Mi rámutatunk arra, mi a lényeges, és mit hagyatsz el!”
- Egy konkrét feladat esetében kérjük meg a diákokat, hogy találjanak ki egyetlen tevékenységet, amivel az adott kompetenciát fejleszthetik.
(pl. időmenedzsment fejlesztése: írj a napodról pontos naplót, és nézd át, hogy melyik tevékenységek feleslegesek. Gondold át, hogy milyen más módon tudod prioritizálni a feladataidat, stb.)
kreativitás fejlesztése: találj ki minél több funkciót, amivel bővítheted/fejlesztheted egy zseblámpa működését!

teammunka fejlesztése: dolgozzatok csapatban, és készítsetek egy puzzle-t úgy, hogy mindenki más szerepet kapjon benne, stb.)

Fontos, hogy ennél a pontnál ne sugalljunk semmit, engedjük a diákokat szabadon fantáziálni, alkotni (bizonyos elfogadható kereteken belül)! Példákat mondhatunk, de azokat nem lehet megismételni.

A cégük által végzett tevékenységek számát növelhetjük, ha úgy látjuk, hogy van még rendelkezésre álló idő.

A cégről készítsenek plakátot vagy honlapot. (A webnode.hu oldalon – regisztráció után - ingyenesen készíthető weblap. A diákok különböző sablonokat találnak itt, abból kell választaniuk, majd a szöveget átírniuk.) Minden csapat mutassa be a cégét, játsszuk el a kitalált tevékenységeket/feladatokat! (Amennyiben van rá időkeretünk.)

Egy lehetséges megoldás:

cég neve: Heuréka! (utalva arra, hogy váratlanul felfedeztem valamit!)

célja/ fejlesztendő kompetencia: kreativitás

létfogosultsága: „Érezted már azt, hogy ülsz az asztalnál és nem jönnek ötletek? Ismerős, amikor nem tudod, hogyan oldod meg a neked kiosztott feladatokat? Csak ülsz üres tekintettel, nézel, bámulsz, meredsz, és semmiféle ötleted nincs. Próbálsz reggel, próbálsz délben, este, evés előtt, evés után, evés helyett, de az ötlet csak nem pattan ki a fejedből. Mi lehet a baj? Nem vagy elég kreatív? Gyere hozzánk és segítünk! Felélesztjük benned a még alvó kreativitásodat! Ne habozz! Jelentkezz ma!”

célközönség: negyven év körüli, pályaváltó, diplomás nők

egy feladat, amivel a kreativitást lehet fejleszteni: csoportosítsd az alábbi szavakat valamilyen logika szerint! Készíts legalább két különböző megoldást! (A feladat lényege, hogy össze nem illő szavak közt valamilyen kapcsolatot kell találni, ilyen módon fejlődik a személy kreativitása. Nincs jó és rossz megoldás, abban az esetben, ha a kapcsolat helytálló, akkor a megoldás elfogadható! A csoportok lehetnek teljesen szubjektívek is. A csoportok száma sincs megszabva.)

főnök, almáspite, sír, gyerekek, ruhák, pénz, karrier, iroda, munkanap, takaró, gyors, vacsora, fut,

lehetséges megoldások:

- munkával kapcsolatos szavak:
- szabadidővel kapcsolatos szavak:

vagy:

- pozitív asszociációkat generáló szavak:
- negatív asszociációkat generáló szavak:

vagy:

- ami tőlem független:
- amit befolyásolni tudok:
- amire egyik se illik:

vagy:

- ami nélkül lehet élni:

- ami nélkül nem lehet élni:
- ami ilyen módon nem kategorizálható:

vagy:

- ami pénzen megvehető:
- ami pénzen nem vehető meg:
- ami ilyen módon nem kategorizálható:

vagy:

- amire mondhatjuk azt, hogy „hosszú”:
- amire nem mondhatjuk, hogy „hosszú”:

vagy:

- egyszótagú szavak:
- egynél több szótagú szavak:

vagy:

- „ó/o” betűt tartalmazó szavak:
- „ó/o” betűt nem tartalmazó szavak:

vagy:

- főnevek:
- nem főnevek:

stb.

Egy **kiegészítő feladatként** beszélhetünk a kiválasztott **kompetenciákról** is. Ki miben erős, mik a hiányosságai? Hangsúlyozhatjuk, hogy most, kamaszkorban viszonylag könnyű ezeken javítani, amikor már ezek meglététől függ az egzisztenciánk, akkor már sokkal nehezebb lesz új kompetenciákat kialakítani. Akár csoportokban is megbeszélhetik ezeket a kérdéseket, majd a csoport röviden összefoglalja az elhangzottakat.

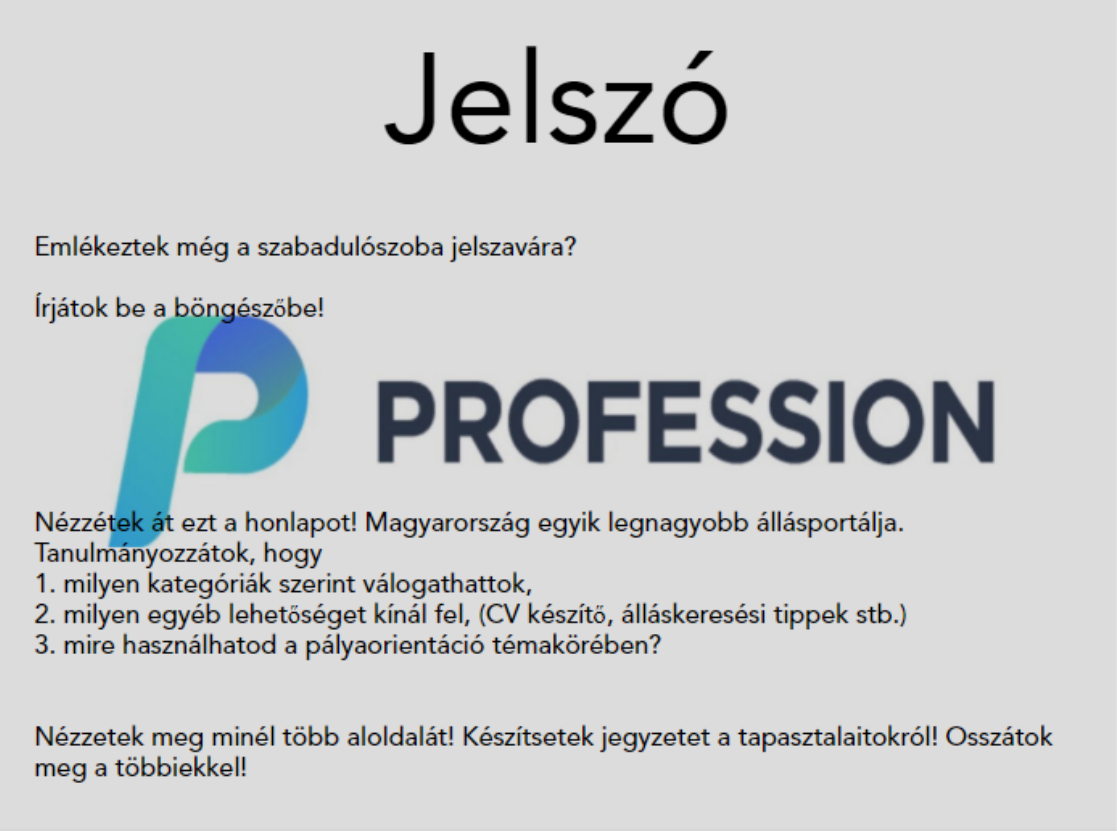
A feladat végén **megbeszélhetjük** a diákokkal a **cégalapítás első lépéseit**, például azt, hogy mit gondolnak, mennyi kezdőtőke kellene a cégükhöz, mire lenne szükségük. Akár erre is építhetünk egy **kiegészítő feladatot**, nézzenek utána az irodabérlésnek, bútorzatnak, honlap előfizetésnek, takarítónői órábérnek stb.

(Elmondhatjuk, hogy nem feltétlen kell cégalapítással kezdeni az önálló életüket, lehetnek egyéni vállalkozók is. A cégalapításhoz mindig kell egy kezdőtőke, jelenlegi törvényeknek megfelelően 3 millió forint. Az egyéni vállalkozáshoz ez nem kell. De ez nem jelenti azt, hogy egyéni vállalkozóvá bárki tud úgy válni, hogy nem rendelkezik tőkével. Hiszen szükség van anyagi háttérre a honlap elkészíttetéséhez, az ehhez szükséges megfelelő minőségű fotókhoz. Sok esetben vállalni kell ingyenes képzést/oktatást, vagy szolgáltatást, annak érdekében, hogy legyen megfelelő referenciánk, amit a honlapon megjelenítünk. A honlaphoz szükséges még domaint vásárolni, aminek éves díja van. Ha olyan a vállalkozásunk, akkor szükségünk van irodára is. Ez természetesen kiváltható coworking irodával is, amikor nem saját irodát rendezünk be, hanem bérlünk egy munkaállomást – íróasztalt

internettel, tárgyalóval.⁸ Eldönthetjük, hogy mindent magunk szervezünk, vagy keresünk magunk mellé kollégákat. Ha van tapasztalatunk, pl. a képzések tartásában, akkor mi magunk is tarthatjuk a képzéseket (pl. a fenti fiktív cég esetében). Ha ez nincs meg, akkor meg kell keresnünk a megfelelő tréneket, stb.)

Hatodik feladat⁹

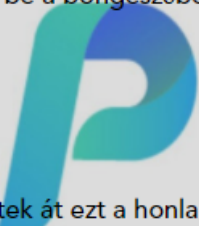
A szabadulószoza megoldása Magyarország egyik legnagyobb álláskereső portálja, a www.profession.hu oldal. Érdemes ezt az oldalt megismertetni a diákokkal. Megnézhetjük együtt is, de kiadhatunk célfeladatokat, amikre a választ megkerestetjük.

Jelszó

Emlékeztek még a szabadulószoza jelszávára?

Írjátok be a böngészőbe!

 PROFESSION

Nézzétek át ezt a honlapot! Magyarország egyik legnagyobb állásportálja. Tanulmányozzátok, hogy

1. milyen kategóriák szerint válogathattok,
2. milyen egyéb lehetőséget kínál fel, (CV készítő, álláskeresési tippek stb.)
3. mire használhatod a pályaorientáció témakörében?

Nézzetek meg minél több aloldalt! Készítsetek jegyzetet a tapasztalaitokról! Osszátok meg a többiekkel!

A feladat célja: **javítani az IKT - a digitális olvasástudás-, szövegértés - kompetenciákat, stabilizálni a digitális biztonságuk érzetét. Problémamegoldás javítása.** Mindezek mellett a profession.hu oldal megismertetése a diákokkal, az ott lévő információk értelmes kiválogatása, tudatosítása, lényeglátás a munkakörismeret javítása.

A rendelkezésre álló idő függvényében mélyedjünk bele az oldalba, de azt feltétlen hangsúlyozzuk a diákoknak, hogy ezen az oldalon rálátást kapnak a jelenlegi elvárásokra, munkakörökre, lehetőségekre, bérekre, jogszabályokra. Célszerű **eldönteniük** azt, hogy ők melyik területen dolgoznának szívesen, ehhez igazítani a **továbbtanulási szándékukat**. Ne felejtsük el hangsúlyozni, hogy az ő generációjuk nagyon kis eséllyel fogja egyetlen munkakörben letölteni az életét. Ez a munkakörválasztás most azért visz előrébb, mert szembeáll azzal, hogy mi az, ami hozzá közel áll, amit el tud magának képzelni, vagy

⁸ Lásd részletesen: https://www.regus.com/hu-hu/coworking?gclid=CjwKCAjw64eJBhAGEiwABr9o2NHsNzWM_GB0axMFnhBGysQWJfUNOt8DEkdv9_3UjRnPmXCz07s0hoCYkwQAvD_BwE&gclid=aw.ds

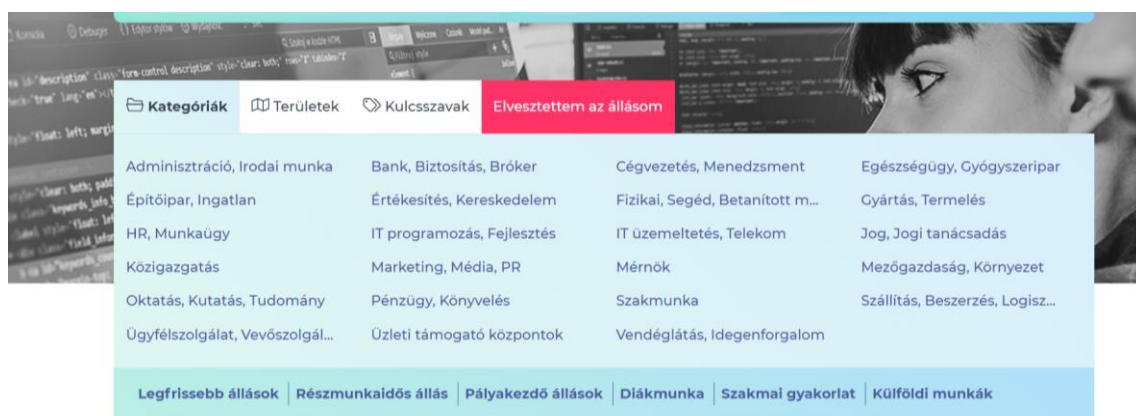
⁹ Wifi hiányában előre nyomtassuk ki az oldal különböző aloldalait. Ezeket helyezzük el akár összekeverten is a tanterem különböző pontjain, és kérjük meg a diákokat a releváns oldalak megkeresésére.

legalább azzal, hogy milyen kompetenciákat igénylő, milyen területen lévő munkakörökben látja magát a jövőben. Semmiképp ne várjuk azt ettől a feladattól, hogy mindenki megtalálja azt a helyet, ami az álomszelmája lesz az elkövetkező 50 évben! De azt mindenképp megtalálhatja, amerre **orientálódni** szeretne.

Ne felejtjük el informálni a diákokat arról sem, hogy ezen a portálon **nem minden** jelenleg üres pozíció található meg. (Ennek részletezése egy következő évfolyam projektnapjának célja.) Sőt, ha vállalkozásban gondolkodik valaki, akkor csak arra jó a honlap, hogy meglássa, milyen területeken érvényesülhet, kik azok a cégek, akiket majd megszólíthat.

Megoldás:

Milyen kategóriák szerint válogathatunk?

Aktiválja a Windowst

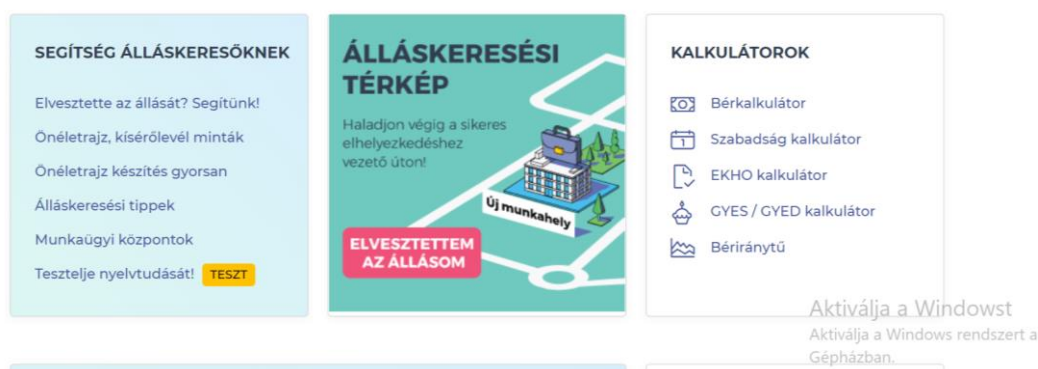
Illetve: ha beírunk egy kulcsszót, akkor a részletes keresésnél megadhatjuk a¹⁰

- munkakört, céget, szakmai ismeretet
- helyet, ahol állás keresünk
- legmagasabb végzettséget, munkatapasztalatot
- nyelvismeretet
- foglalkoztatás jellegét
- munkarendet
- kívánt juttatásokat

Milyen egyéb lehetőségeket kínál az oldal?¹¹

¹⁰ <https://www.profession.hu/hu/kereses>

¹¹ <https://www.profession.hu/>

Mire használható pályaorientációs témakörben?

- különböző szférák szerint lehet válogatni: <https://www.profession.hu/allasok>
Hasznos, ha a diákoknak megmutatjuk, hogy különböző területeken milyen munkakörök vannak. Hangsúlyozhatjuk, hogyha elvégzünk egy felsőoktatási intézményt, azzal számos pozíciót betölthetünk. Talán ez a legnagyobb változás a múlt és a jelen között. Régen egy tanár szinte csak tanárként dolgozhatott. Ma számos más lehetőség áll előtte. Kérjük meg a diákokat, keresgéljenek a különböző területek, különböző pozíciói között! Olvassanak el pár hirdetést! Olvassák el a különböző munkakörök feladatait, **válasszanak**, melyik tetszik nekik, mit tudnának maguknak elképzelni! Keressenek olyat is, amit biztos nem szeretnének betölteni. Fontos, hogy mindenki meg tudja indokolni, hogy mi az, ami hozzá közelebb áll, és miért. A miérték megfogalmazásához segítségül adhatunk támpontokat: kihívás, változatos, állandó, folyamatos fejlődést biztosít, önállóságra ad lehetőséget, kreatív lehetek, otthon tudom végezni, stb. Ha ezt megfogalmazzák a diákok, akkor már egy lépéssel közelebb kerülnek önmagukhoz és az álomszakmájukhoz. Tudják azt, hogy mi jelenti számukra a **prioritást**. Beszélhetünk velük a bérekről is. Arról, hogy elképzelhető, hogy egy munkakör nagyon ígéretes feladatokat biztosít számunkra, de ha alul vagyunk fizetve, akkor az a hangulatunkat rontja, ami pedig a munkánk színvonalának eséséhez vezet. De ennek az ellentéte sem igaz, ha nagyon jól meg vagyunk fizetve, az sem biztosítja a magas színvonalú munkát, vagy a jókedvű munkába járást.
- Hasznos tippeket ad különböző kérdésekre: <https://www.profession.hu/allaskeresesi-terkep/>
Kérjük meg a diákokat, hogy nézzenek meg pár jótanácsot, és osszák meg a többiekkel.
- Információkat kaphatunk a jövőbeli bérünkről:
- <https://www.profession.hu/kalkulatorok/beriranytu> Érdemes megnézni, hogy megyénkénti eloszlásban hogy változhat ugyanannak a munkakörnek a bérezése.

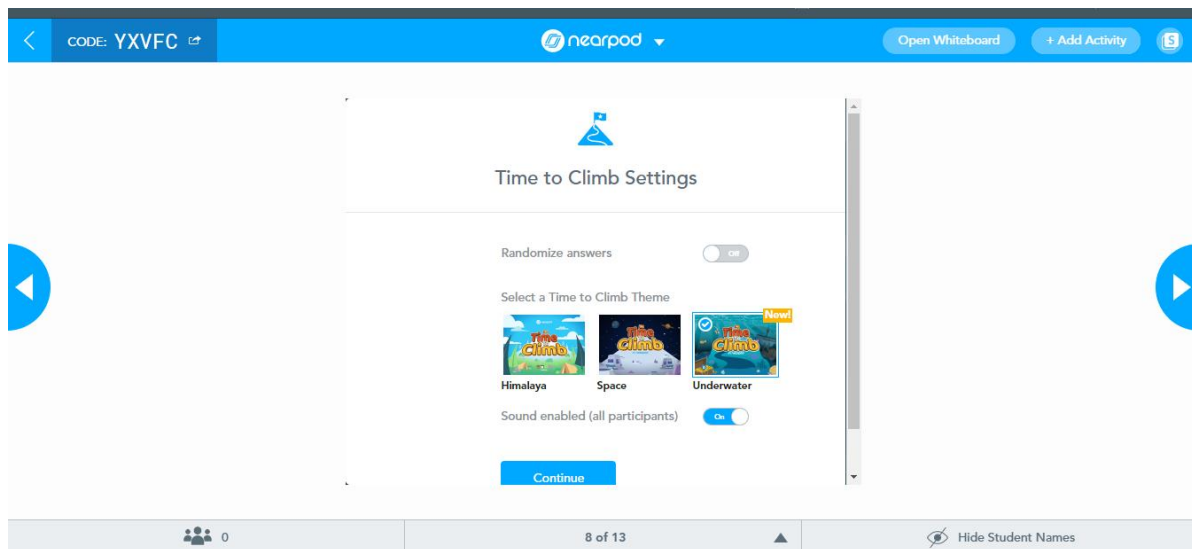
Ellenőrizhetjük, hogy mire elég a nyelvtudásunk - egy nyelvi teszt segítségével.
https://www.profession.hu/allas_kviz/nyelvi_tesztek

Hetedik feladat¹²

A következő dián egy verseny/**játék** található, amolyan levezetés-, pihenésképpen. A kérdések a profession.hu oldalhoz kapcsolódnak.

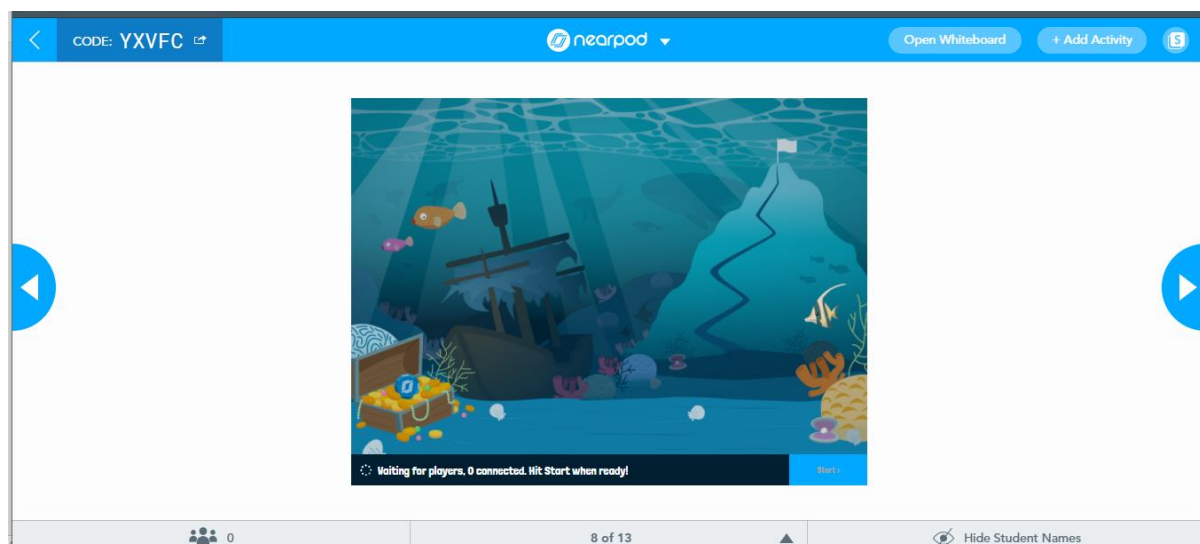
¹² Wifi hiányában ezt a játékot nem tudjuk eljátszani.

A feladat célja: **szórakoztató** módon **elmélyíteni** a profession.hu oldalról szerzett tudást.

Bal alsó sarokban látjuk, hogy hány diák csatlakozott. (Amennyiben élőben játszunk, és nem a diákok önállóan irányítják a projektet.)

Ha minden diák csatlakozott, a jobb alsó sarokban lévő start gombra kell kattintani!

Megoldások: (a zölddel jelzettek)

app.nearpod.com/presentation?pin=d7ct5

Alkalmazások Gmail YouTube Térkép Olvasási lista

Question #1

Lehet-e a profession.hu-n munkában letöltött évek szerint keresni?

Nice job! ✓

igen nem

Question #2

Lehet-e a profession.hu-n végzettségek alapján keresni?

Nice job! ✓

igen nem

Open notes navigator

Question #3

Milyen foglalkoztatási jelleget találtál?

Nice job! ✓

home office multinacionális cég

állami cég

Question #4

Van-e lehetőség nyelvismeret tesztelésére a profession-hu-n?

Nice job! ✓

igen nem

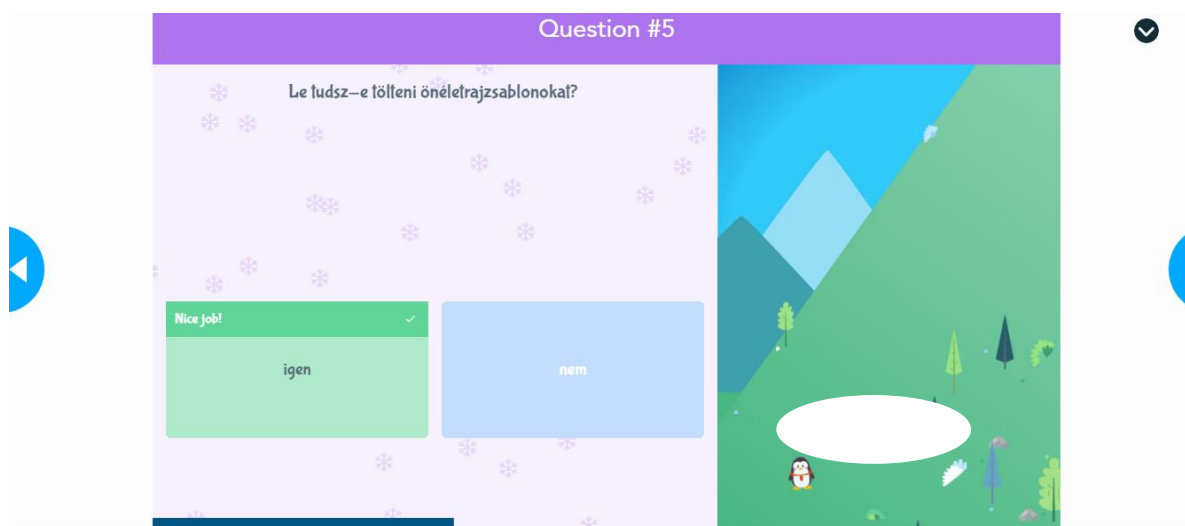
The interface for Question #4 features a light blue background with falling snowflakes. On the right, there is a vertical illustration of a green mountain with a blue sky, a small penguin, and a white oval speech bubble. The question text is in the center, and the response buttons are at the bottom left.

Question #5

Le tudsz-e tölteni önéletrajzsablonokat?

Nice job! ✓

igen nem

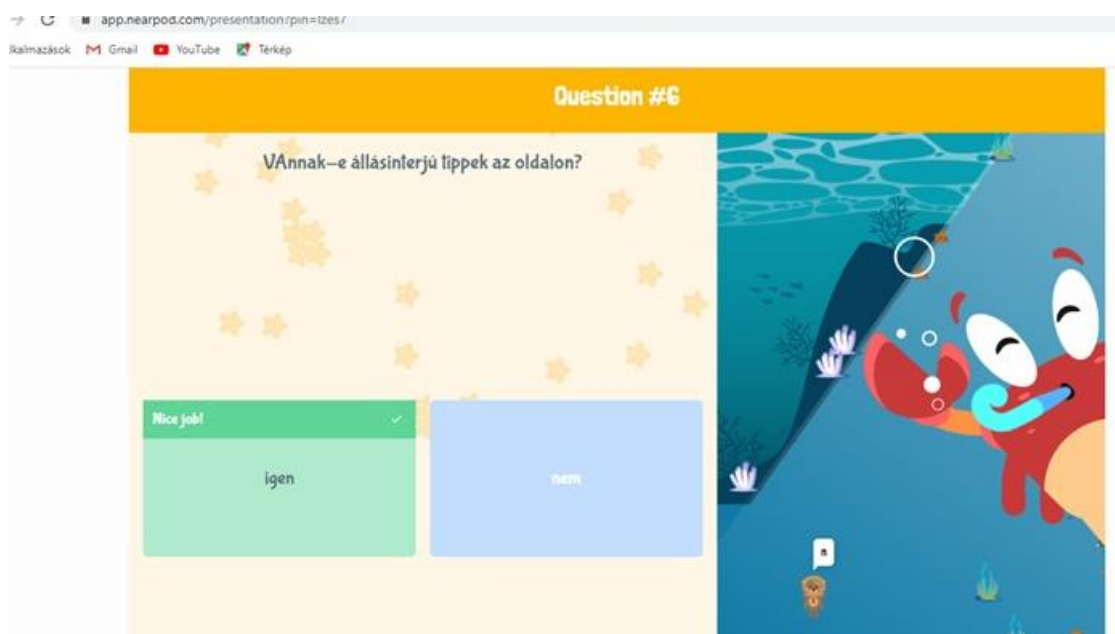
The interface for Question #5 has a light purple background with falling snowflakes. The right-side illustration is identical to the one in Question #4, showing a mountain, a penguin, and a speech bubble. The question text and response buttons are positioned similarly to the previous question.

Question #6

Vannak-e állásinterjú tippek az oldalon?

Nice job! ✓

igen nem

The interface for Question #6 features a light orange background with falling yellow stars. The right-side illustration shows a cartoon red crab with a blue shell and a speech bubble, set against a blue background with a white circle and a small penguin. The question text and response buttons are at the bottom left.

Gmail YouTube Térkép Olvasási list

Question #7

Mit jelent, ha az állásinterjú túl rövid a profession.hu véleménye szerint?

megkaplam az állást

Nice job! ✓
nem kaplam meg az állást

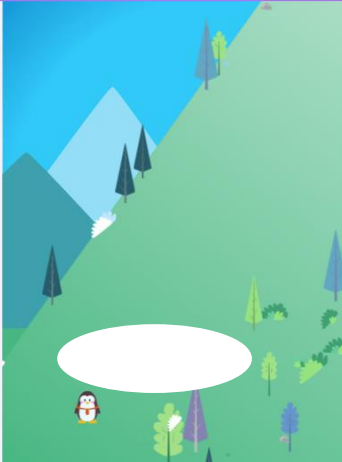

Question #8

Van-e álláskeresősi térkép a profession.hu oldalán?

Nice job! ✓
igen

nem

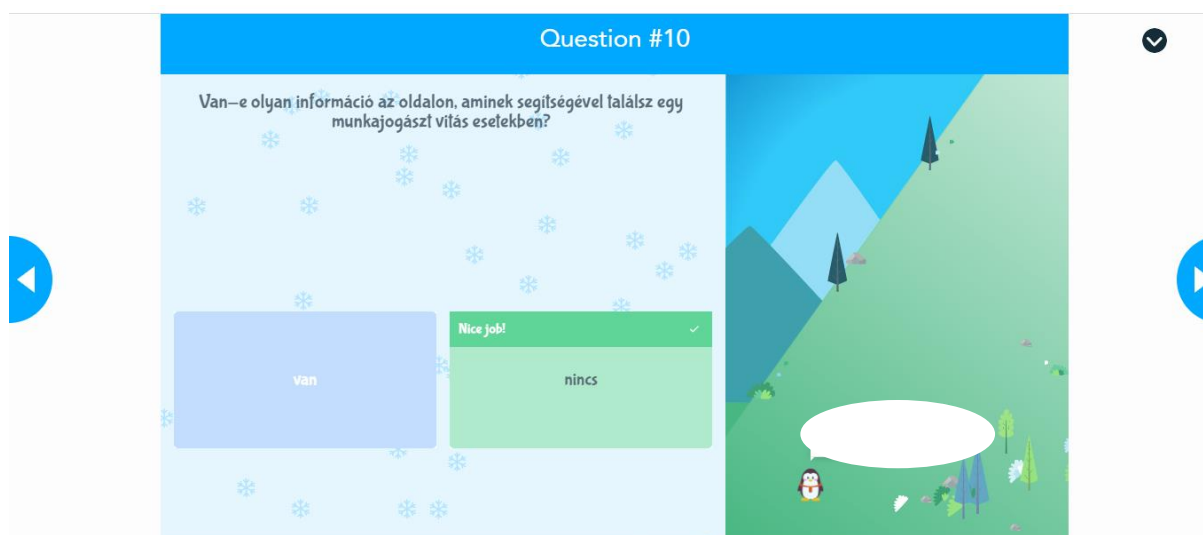
Question #9

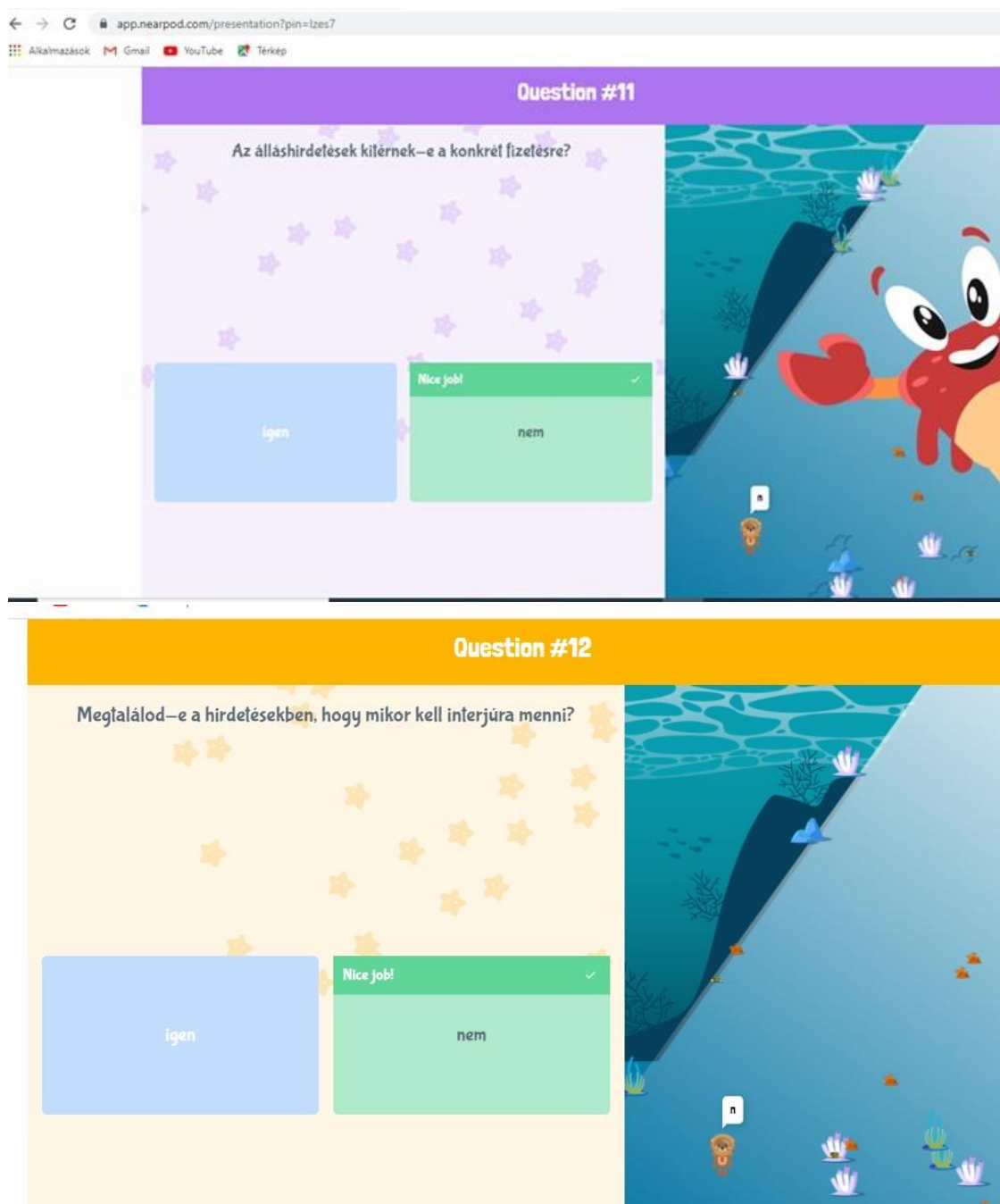
Csak magyarországi munkákat találász a honlapon?

Igen, kizárólag hazai munkaerőtoborzás folyik.

Nice job! ✓
Nem, országonként lehet válogalni a különböző munkalehetőségek közt.

Nyolcadik feladat¹³

A nap folyamán a diákok megálmodtak egy céget. Képzeld el, hogy ennek a cégnek az alkalmazottjait akarják felvenni, és megjelennek egy közös **állásbörzén**.

¹³ Wifi hiányában alakítsuk át ezt a feladatot úgy, hogy minden csapat a számára ismerős munkakörökből készítsen plakátot, pl. a szülei foglalkozásaiból.

Állásbörze

Szervezzetek állásbörzét a fent megalapított cégekhez. Gondoljátok át, hogy milyen munkakörökre lenne szükségetek, és készítsetek kis plakátokat, amelyek tartalmazzák a munkakörök leírását, elvárható végzettséget, a foglalkoztatottság jellegét (home office, félállás, főállás), a fizetést, a béren kívüli juttatásokat, a munkavégzés helyét.

Használjátok segítségül a profession.hu honlapon található információkat.

Szórólapjaitok legyenek színesek, figyelemfelkeltőek, vonzóak!

Ha elkészültetek, járjatok körbe az osztályban, és próbáljátok meg magatoknak egy állás találni.

A feladat célja: **rendszer szemlélet** javítása, **tervezési képességek** fejlesztése, **logikus gondolkodás** erősítése, **kreativitás**, **csapatmunka** fejlesztése. A **profession.hu** használatának gyakorlása. **Szakma/foglalkozás/munkakör** ismeret gazdagítása.

Biztassuk a diákokat, hogy használják a profession.hu oldalt! Nézzenek utána munkaköröknek, mi az, amire nekik szükségük lehet. A marketingesről, webfejlesztőről, könyvelőről, takarítónőről, koordinátorról, tréneréről, HR-esről semmiképp ne feledkezzenek meg! De csak akkor adjunk nekik ötleteket, ha nagyon tanácstalanok. Ne adjunk a szájukba semmit, próbálják ők kitalálni a feladatköröket! Ha elakadnak, kérdésekkel segítsük őket! (Pl.: Lesz weblapod? Ki fogja elkészíteni? Hol éred utol a vevőidet? Kire bízod ezt a feladatkört? Ki fogja a levelezést csinálni? Ki figyel majd, hogy befizettél-e minden adót? Ki beszélget el az új kollégákkal, ki intézi a munkaügyeiket/szabadság, táppénz stb./Ki válaszol az ügyfelek telefonjaira, panaszaira?, stb.)

Ha vannak ötleteik, és a cégük profilját bővíteni szeretnék, engedjük meg nekik! Ha szárnyalni szeretnének, hagyjuk őket szárnyalni!

A kitalált pozíciókról készítsenek kis A/5-ös **plakátokat**! Ha ezzel elkészültek, mutassák be egymásnak, és mindenki válasszon magának valamit!

Kilencedik feladat¹⁴

A nap végén levezető, **játékos feladatok** lesznek. Ebben a feladatban a közösségi médiát kell használniuk, és olyan munkakörökben dolgozó ismerősöket keresni – csapatszinten -, akiknek a foglalkozását a csapattagok imént választották.

¹⁴ Wifi hiányában ez a feladat nem kivitelezhető.

Verseny

Az imént több munkaköri leírást is olvashattatok. A csapatotok tagjai különböző foglalkozásokat választottak. Nézzetek körül a közösségimédia-felületeken, és egységnyi idő alatt gyűjtsetek minél több olyan ismerőst, aki a csapattagok munkakörében dolgozik (pl. könyvelő.) Nézzétek meg, ki mennyi ismerőst talált!

A feladat célja: **social media** értelmes használatára való figyelemfelhívás, „**lazítás**”, keresési kompetenciák, **digitális írástudás** javítása.

Adjunk a diákoknak egységnyi időt, és kérjük meg őket, hogy hajtsák végre a feladatot! Ha a saját ismeretségi körükben nem találnak megfelelő ismerősöket, engedjük meg az ismerős ismerősének keresését. (Ennél távolabbi kapcsolatot ne engedjünk!)

Számoljanak be a csapatok arról, hogy ki hány embert talált.

Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy milyen fontos a kapcsolati tőke. Elmondhatjuk, hogy a betöltött állások 75%-a kapcsolati tőke alapján születik.

Ne felejtsük el elmondani, hogy a közösségi oldalak nemcsak segítik az elhelyezkedésünket, hanem a social médiában élt életünk akár akadály is lehet.¹⁵

Tizedik feladat¹⁶

A következő oldalon egy olyan honlapot találunk, amelynek segítségével különböző játékokat készíthetünk.

¹⁵ Itt beszélhetünk a közösségi médiában megélt életünkről, arról is, hogy ezek is befolyásolják azt, hogy valakit behívnak-e állásinterjúra, vagy se. Részletesebben:

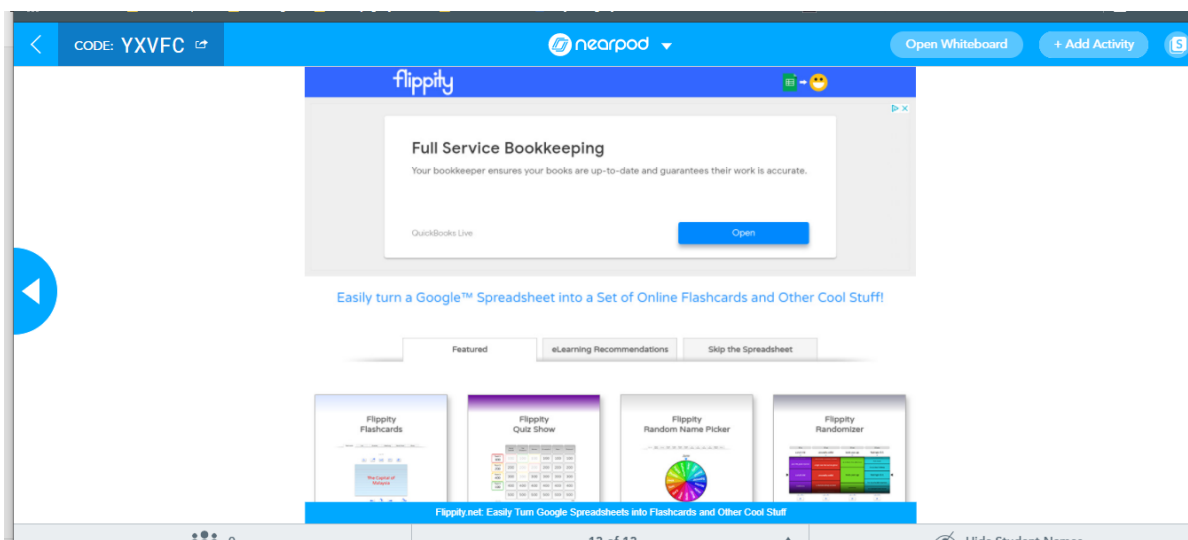
https://www.itbusiness.hu/technology/human/behaviour/munkaero-fejlesztes/Ha_a_kozossegi_media_miatt_ugrik_az_allas

¹⁶ Wifi hiányában a feladat nem kivitelezhető.

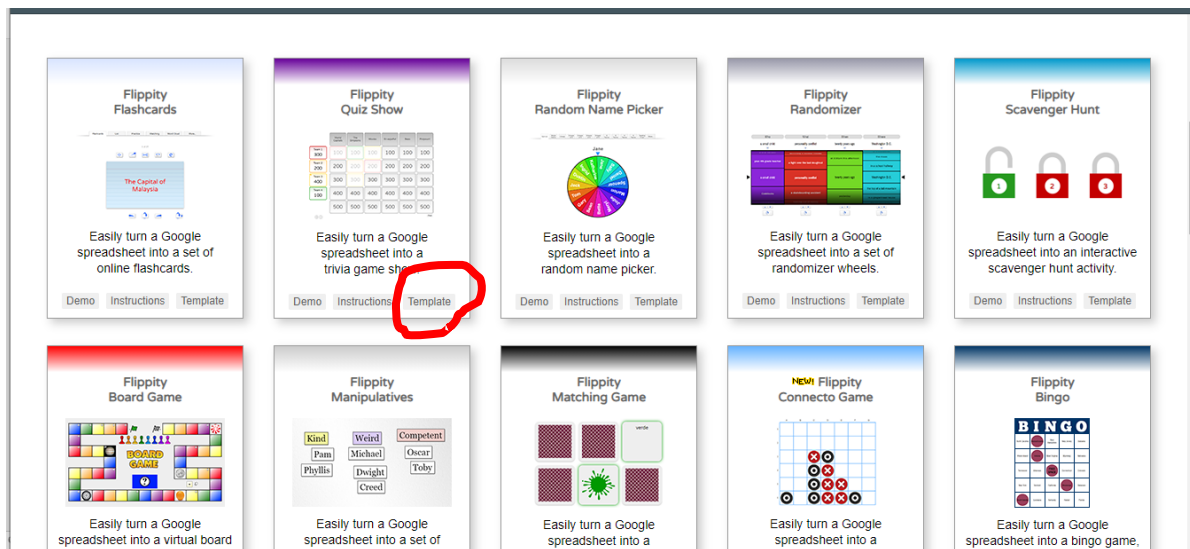

A feladat célja: a projektnapon szerzett tudást **egységbe rendezni, felidézni, kreatív** módon feldolgozni. Ezen felül **értelmes kérdések feltevéséhez szükséges** képességek, illetve a **rendszer szemlélet** javítása, **kreativitás, logikus gondolkodás** fejlesztése.

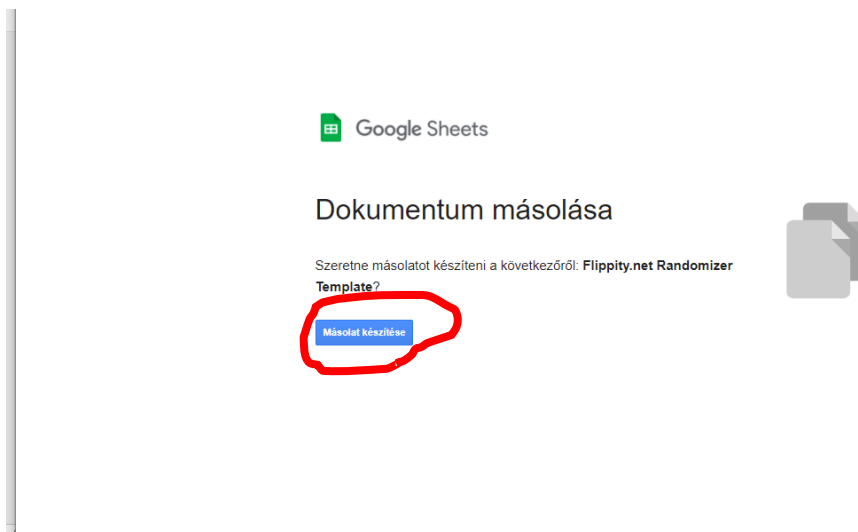
Az alábbi link egy gyűjtőhonlapra vezet minket, ahol különböző típusú, nagyon könnyen és gyorsan elkészíthető játékokat találhatunk. A feladat ajánlása alapján kvíz show, random name picker, randomizer típusú játékokból válasszunk, de természetesen az osztályt ismerve bármelyik játékot elkészíttethetjük. Vigyázzunk arra, hogy többféle játékunk legyen, így nem lesz egyhangú eljátszani őket. Célszerű a diákokat csoportokra osztani, és ilyen módon készíttetni a játékokat.

A kiválasztott játéknál kattintsunk a „template” címkére.

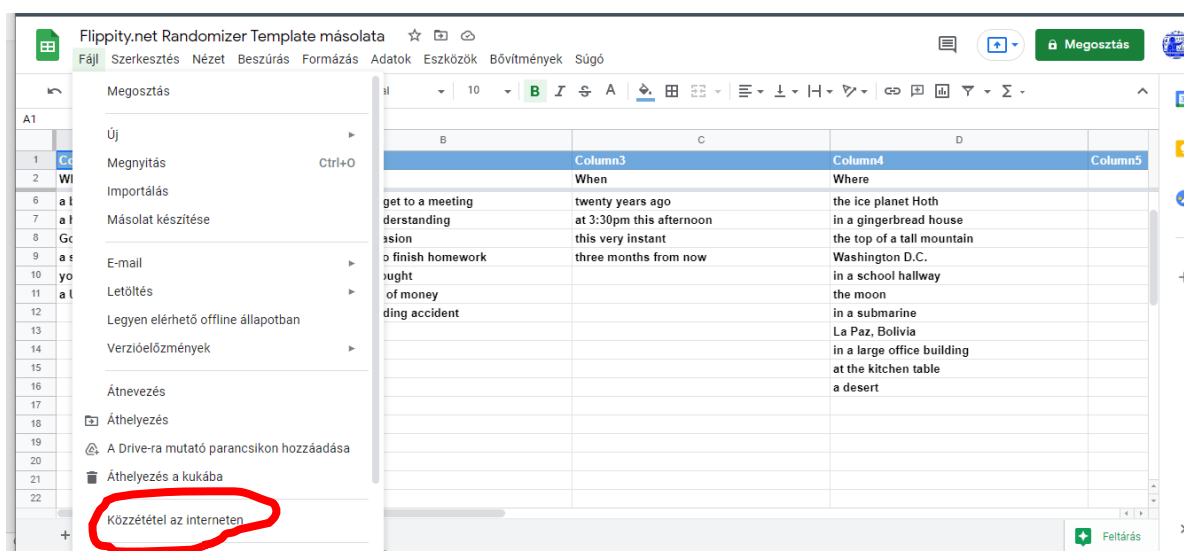
Kattintsunk a „másolat készítése” földre.

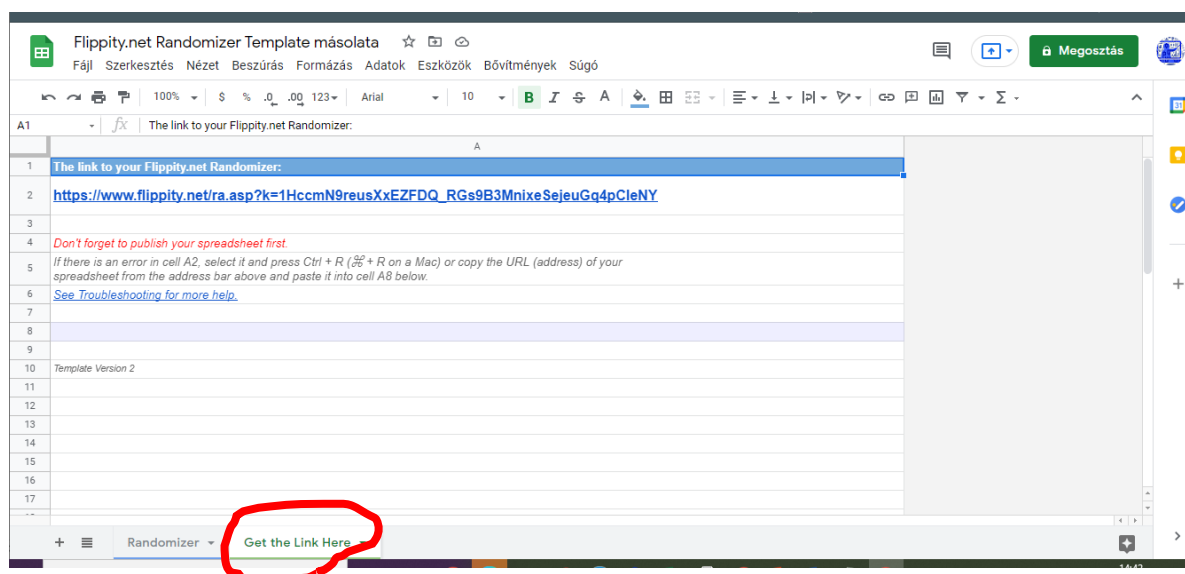
Az itt lévő csak és kizárólag **feketével** szedett szavakat/mondatokat kedvűnkre alakíthatjuk, átírhatjuk!
A **kék** részeket **semmiképp** ne töröljük!

Column1	Column2	Column3	Column4	Column5
Who	What	When	Where	
an accountant	personality conflict	two years from now	an enchanted forest	
a quick, gray fox	a fight over the last doughnut	tomorrow	in a laboratory	
Luke Skywalker	launching a nuclear missile	yesterday	onboard an aircraft carrier	
a brilliant physicist	hurrying to get to a meeting	twenty years ago	the ice planet Hoth	
a honey bee	a big misunderstanding	at 3:30pm this afternoon	in a gingerbread house	
Goldilocks	an alien invasion	this very instant	the top of a tall mountain	
a small child	struggling to finish homework	three months from now	Washington D.C.	
your 4th grade teacher	a severe drought		in a school hallway	
a U.S. senator	running out of money		the moon	
	a skateboarding accident		in a submarine	
			La Paz, Bolivia	
			in a large office building	
			at the kitchen table	
			a desert	

Amennyiben elkészültünk a feladattal, a fájl fülre kattintva tegyük közzé az interneten.

Végül a bal alsó sarokban lévő „get the link here” lehetőségre kattintva megkapjuk azt a linket, amit bemásolva a böngészőbe a játékformát látjuk, és már játszhatjuk is! Ne felejtsük el a linket a „kedvencek” közé tenni, vagy bármi más módon megjegyezni, mert az ablak bezárásával nehezen keríthető elő a diákok munkája. Ha mégis eltűnne, akkor az előzményekből még előszedhetjük, amit Ctrl+h billentyűkombinációval is megjeleníthetünk.

A rendelkezésre álló időnk függvényében játsszuk el a csoportok által készített játékokat!

Tizenegyedik feladat¹⁷

Térjünk vissza a projektnap elejére! Milyen kérdéseket tettek fel a diákok? Ki nem kapott választ? Adjunk időt arra, hogy utánanézzenek az interneten azoknak a kérdéseknek, amikre nem kaptak választ a nap során. Beszéljük meg!

A feladat célja: a meg nem válaszolt kérdések megválaszolása, **IKT kompetenciák** fejlesztése, **digitális szövegértés** javítása, **igényesség** emelése, **kíváncsiság** kielégítése, **önállóságra** szoktatás. (Nem maradhat megválaszolatlan kérdés!)

¹⁷ Wifi hiányában csak azt tudjuk megbeszélni, hogy mely kérdések maradtak megválaszolatlanul. Ezekre a kérdésekre érdemes bármikor a tanév során visszatérni.

Tizenkettedik feladat¹⁸

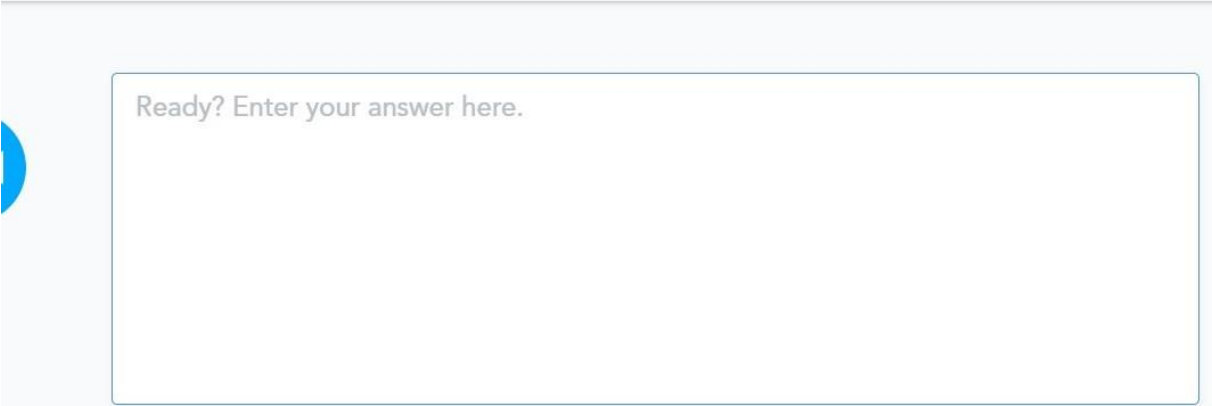
Cél kitűzése

A nap folyamán sok információ elhangzott, ami mindenkit elgondolkodásra készíthet. A sikeres pályaválasztásnak egyik alappillére a helyes önismeret, illetve a céltudatosság. Kérjük meg a diákokat, hogy írják össze, az elhangzottak alapján milyen célokat tudnak kitűzni maguk elé. (Pl. fejlődni az önuralomban, az időmenedzsmentben, kreativitásban, kritikus gondolkodásban, stb.) Hívjuk fel a figyelmet arra, céltudat nélkül nem sok minden érhető el! Az a hajó, ami nem tudja, hogy melyik kikötőben szeretne kikötni, az kis eséllyel fog jó helyre megérkezni.

A feladat célja: Felhívja a diákok figyelmét a **célok** kitűzésének, az **összegzésnek, következtetések** levonásának fontosságára.

¹⁸ Wifi hiányában ez a feladat könnyedén elvégezhető.

A nap folyamán különböző jövőbeni kompetenciákat (skilleket) ismerhettél meg, bemutattuk a jelenlegi munkaköröket, lehetőségeket. Mit gondolsz, mi az, amiben fejlődnöd kell? Ha a nap végén célt kellene kitűznöd, mi lenne az? Fogalmazd meg a célokat, és a hozzá vezető utat!

Ready? Enter your answer here.

A nap folyamán a diákoknak lehetőségük volt egyénileg és csapatban is dolgozni. Ha marad idő, megkérdezhetjük őket, hogy melyik helyzetben érezték jobban magukat, ezzel is segítve önismeretüket. Ha valaki jó csapatjátékos, akkor érdemes olyan munkakörökben gondolkodnia, ahol a csapatmunka különösen fontos.